

Jubilej angleškega kralja

Mesečna naročnina
20 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Rezultat volitev

Bolgarija pred preokretom
Trsnica in drevesnica v Pe-
krah

Skrb za telesno in duševno
zdravje naše vasi

Naše vinogradništvo

Ekskurzija v Levanto

Št. 18

Izhaja dnevno razen ponedeljka
in dneva po prazniku

V Ljubljani v sredo, dne 8. maja 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto 1

Rezultat volitev

V strankarskih časih je bilo običajno, da je vsaka stranka tolmačila volilni rezultat kot svoj uspeh, če že ne dejanski pa vsaj kot moralni. Tudi najbolj na volitvah decimirana stranka je še našla v volilnem rezultatu nekaj uteh, s katerimi je skušala ohrabriti svoje pristaše, da ji vsaj nekateri ostanejo še zvesti. Naš list, ki je temeljito prelozil z vsemi strankarskimi zaprekami prejšnjih dni, tudi pri presoji volilnih rezultatov ne more slediti bivšim strankam, temveč bomo zalo volilne rezultate presodili in ocenili objektivno ter slvarno, in prepričani smo, da bomo s tem tudi najboljše usreegli svojim bralcem.

Najvažnejši znak za vsake volilne je udeležba volilcev. V tem pogledu moremo mirno reči, da so bile nedeljske volitve uspešne. Od 3,8 milijona volilcev je prišlo na volišče 2,6 milijona volilcev ali približno 68%. To je odstotek, ki je bil v predvojnih časih le redko dosežen. Ta rezultat je tem bolj pomemben, ker so nekateri krogi naravnost propagirali za absinenco. Na nedeljskih volitvah so bili ti propagatorji tepeni in jugoslovanski narod je absinenco odklonil. Tistih par izjemnih primerov, ko je v posameznih okrajih bila absinenca nekoliko večja, le potrjujejo pravilo.

Drugi nedvomni rezultat nedeljskih volitev je zmaga kandidatne liste predsednika vlade Bogoljuba Jevtića, ki je zbrala daleko višje število glasov, ko vse druge kandidatne liste skupaj. Ta uspeh pa je bil dosežen v borbi in zato je tudi tem realnejši in pomembnejši. Volitve so dale predsedniku vlade vso legitimacijo, da vodi državno politiko, ker se je ogromna večina volilcev izjavila za njegovo politiko.

V primeri z novembrskimi volitvami 1931. pa imajo nedeljske volitve še to posebno prednost, da je pred širimi leli bila postavljena le ena lista, sedaj pa so bile postavljene štiri ter se je bil boj med vlado in opozicijo ostro in z vso odločnostjo. Treba samo pogledati volilne rezultate v nekaterih banovinah, pa je ta konstatacija lahko potrjena. Narod je tako imel priliko, da se je opredelil, in to je tudi širil in zato so bile nedeljske volitve ne samo manifestacija, temveč prave volitve.

Boj se je bil med vlado in združeno opozicijo. V enem ko v drugem taboru so bili Slovenci, Hrvali in Srbi, v enem ko v drugem kraju so bili člani vseh veroizpovedi in prebivalci iz vseh banovin. Tako je celo boj med vlado in združeno opozicijo na svoj način poudaril enotnost jugoslovanskega naroda. Zlasti za položaj Jugoslavije v zunanjem svetu je ta konstatacija važna in tuji listi so tudi v resnici to ugotovitev podčrtali.

Pri izbiri med politiko vlade ter ono združene opozicije se je narod z ogromno večino izrekel za politiko vlade. Kaj je jedro politike vlade, je predsednik vlade na svojih velikih shodih v vseh treh presidnih Jugoslavije odkrilo in odločno poudaril, da ne more biti o tej politiki nobenega dvoma. Na podlagi dejstva našega narodnega in državnega edinstva, na temelju veljavnih zakonov in brez vseh nepotrebnih ter nevarnih uslavopravnih eksperimentov začeli z izvajanjem pozitivne gospodarske, finančne in socialne politike, ki naj da narodu to, kar on najbolj potrebuje: več kruha in več dela! S poživljenjem vsega gospodarskega življenja, kar je najodličnejša programatična točka vlade, naj se uskladijo narodu trdni temelji za njegovo blagostanje. Velike reforme se bodo za ta cilj izvedle na vseh polih in tako bo tudi preudarno izvedena upravná dekoncentracija dala narodu možnost, da tudi v banovinskih samoupravah izvede pogram, ki je postal z nedeljskimi volitvami uradni program jugoslovanske državne politike.

Na tej osnovi se bo gibal bodoča jugoslovanska politika in tej osnovi bo moral prilagoditi svoje delovanje opozicija. Kajti jugoslovanski narod je v nedeljo odločno odklonil ustavopravne prepire, temveč hoče v tej težki d bi sliške pozitivno delo da bo njegovo breme lažje.

Jubilejne svečanosti v Londonu

London ni bil še nikoli
tako vedro in veselo razpoložen

London, 6. maja. AA. Lep solnčni dan skoraj brez oblaka je še bolj polepšal današnje svečanosti kraljevega srebrnega jubileja. V katedrali sv. Pavla sta se suverena zahvalila Bogu za svoje dolgo vladanje. Služba božje je opravil canterburyjski nadškof. Ko sta kralj in kraljica šla iz katedrale in krenila po ulicah, okrašenih z zastavami, so ju vso pot navdušeno pozdravljale velikanske množice ljudi, ki so že zgodaj jutraj zasedle prostore na ulicah, po katerih je šel svečani sprevod. Iz vseh krajev države in prostranega imperija se je zgrnilo v prestolnico morje ljudi. Nikoli še London ni bil tako vedro in veselo razpoložen kakor danes. Na sto tisoče ljudi, med njimi mnogo tujcev se je prizadevalo, da se prerinejo do vrst tistih, ki so bili že zavzeli ugodnejše prostore.

Nelzmerina množica ljudi, zbrana pred buckinghamsko palačo, se ni hotela razkropiti vse dotlej, dokler ni videla svečanega spreveda, v katerem sta se suverena vrnila v svoj dvorec po svečanem cerkvenem opraviilu v katedrali sv. Pavla. Množice so dolgo in viharo pozdravljale svojega vladarja in vladarico, dokler se niso v prvem nadstropju palače odprla okna in sta se pojavila na balkonu kralj in kraljica. Nato je ostal kralj sam in se neprestano zahvaljeval in odzdravljaj na navdušene pozdrave velikanse množice. Čez neka jtroutkov je prišla nazaj tudi kraljica, nato pa so se zbrali okoli kralja in kraljice vsi člani kraljevske rodbine. Takrat je navdušenje prebivalstva doseglo vrhunec.

London, 6. maja. AA. Z vsega sveta prihajajo pozdravne brzojavke kralju Juriju za 25letnico njegovega vladanja. Pozdravi prihajajo predvsem iz vseh koncev in krajev britanskega imperija, potem pa tudi iz tujih držav in celo iz najbolj oddaljenih krajev na svetu. Mnogo pozdravov je prišlo z Japonskega, iz Mandžurije in s Kitajskega, kjer je prebivalstvo pri tej priložnosti izreklo britanskim zastopnikom svojo srečo, da more izraziti čestitke britanskemu imperiju.

London, 7. maja. W. Sinoči se je kralj Jurij V. po radiu zahvalil vsem podanikom britanskega imperija, ki so mu te dni manifestirali toliko udanosti in zvestobe.

V Beogradu

Beograd, 7. maja. AA. Včeraj ob 11. uri je bila v beograjski saborni cerkvi svečana služba božja za 25letnico vladanja Jurija V. Služba božja je opravil ob asistenci mnogoštevilnega svečenstva Nj. sv. patrijarh Varnava, udeležili so se je pa Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, Nj. kr. Vis. knežinja Olga, kr. nam. dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić s člani vlade in člani diplomatskega zbora ter generaliteta, člani britanske kolonije v Beogradu in mnogo drugih uglednih osebnosti. Po službi božji je imel Nj. sv. patrijarh prigoden govor.

Danes popoldne ob 16.30 se je vršil v prostorih britanskega poslanstva svečan sprejem.

Po sestanku v Benetkah

Uradni komunike

Rim, 6. maja. Agencija Stefani poroča iz Benetk: Madžarski zunanji minister Koloman Kanyia, avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg in italijanski podtajnik v zunanjem ministertvu Fulvio Suvich so imeli več sestankov na temelju italijansko-avstrijsko-madžarskega rimskega protokola. Razgovori so se vršili v duhu prijateljskega sodelovanja. Pri tej priliki so proučili vse tiste probleme, ki se tičejo neposredno njihovih držav, tako v političnem kakor v gospodarskem pogledu. Posebno pozornost so posvečali pripravi na konferenco, ki se ima vršiti na podlagi rimskega protokola od 7. januarja t. l. Omenjeni trije državniki so pri svojih razgovorih proučili najvažnejša vprašanja, ki jih zanimajo, in ugotovili popolno enakost ciljev, po katerih streme vse tri vlade. Pri tej priliki so mogli ugotoviti svoje prepričanje, da bo razčiščenje teh problemov olajšalo sporazum med vsemi prizadetimi narodi na omenjeni konferenci.

Pred razstankom so vsi trije državniki poslali pozdravne brzojavke gg. Mussoliniju, Gombösu in Schuschniggu.

Konstruktivno delo je zahlevala jugoslovanskega naroda in tej zahtevi se mora ukloniti tudi združena opozicija. Polem evolucije do napredka, to je smisel, ki ga je dal jugoslovanski narod nedeljskim volitvam.

V novi skuščini bo več ko dovolj prilike, da se uveljavijo ta, na nedeljskih volitvah od naroda sankcionirana politična načela. Vsa pravica kontrole, vse možnosti boljšega dela so opoziciji dane in samo na njej je, kako bo te možnosti uveljavila, kako se bo zaradi njenega sodelovanja pospešil razvoj našega naroda. Na volitvah je morala opozicija zmagati šele prvo ralongo parlamentarne skupine, druga in težja jo čaka v skupščini, ko bo morala svoje lepe obljube konkretizirati ter ko bo morala v praksi pokazati, koliko je programatično enofna, koliko je res ena parlamentarna skupina

Madžarska je popustila?

Rim, 7. maja. (pr.) Konferenca v Benetkah je včeraj zaključila svoje delo. Komunike o popolnem soglasju med Italijo, Avstrijo in Madžarsko glede na bližnjo konferenco v Rimu je bil tu sprejet z velikim zadovoljstvom. V rimskih krogih žele zdaj, da bi se pred sestankom v Rimu na podoben način preventivno posvetovala s svojimi zavezniki tudi Francija. Tako posvetovanja bi po mnenju tukajšnjih krogov zelo olajšala delo podonavske konference, kjer bi na ta način prišlo gotovo do zaželenih konkretnih sklepov glede vseh aktualnih srednjeevropskih problemov. Italija, tako pravijo tukaj, je s svoje strani storila vse, da bi Avstrijo in Madžarsko (in Madžarsko še prav posebno) pripravila do pravilnega razumevanja srednjeevropskega položaja. Ker ni dvoma, da se je Madžarska zadnje čase zelo oddaljila od sodelovanja z Italijo in Avstrijo na bazi rimskih protokolov z dne 17. marca 1934 in je prav do zadnjega celo očito kazala, da hoče v podonavskem vprašanju igrati podobno vlogo

Ker baš na to največje vprašanje združena opozicija na nedeljskih volitvah še ni mogla odgovoriti, zato tudi ni mogla in tudi ne smela dobiti večine, ker bi sicer stali pred kaosom. Zmaga Jevtića nas je pred tem obvarovala in z njo je harmoničen ter soliden razvoj naših notranjih razmer zagotovljen. Dale pa so nam nedeljske volitve tudi parlamentarno opozicijo, katere pomembnost in vrednost pa more dokazati le opozicija sama s kakovostjo svojega dela v parlamentu.

Z nedeljskimi volitvami je prehod v parlamentarno življenje izvršen, zmaga Jevtića pa jamči, da bo ta prehod brez nevarnosti za enotnost jugoslovanskega naroda ter za zunanji ugled ter notranji mir Jugoslavije.

In to je največji in najbolj pomembni rezultat petomajskih volitev.

kakor sta jo Nemčija in Poljska igrali v vprašanju vzhodnega pakta, napori Italije, da spei pridobi Madžarsko zase in jo pripravi do večje popustljivosti, nedvomno niso bili lahki. Kanya je v Benetkah trmoglavo vztrajal pri zahtevi po ukinitvi vojaških statutih triaonske mirne pogodbe, češ da je ta ukinitve predpogo za madžarsko sodelovanje na konferenci v Rimu. Tu zatrjujejo, da se je Savichu konen posrečilo doseči kompromis, ki je pripomogel do popuščanja pri madžarski delegaciji. Madžarske zahteve so postale skromnejše in Kanya je baje uvidel, da je vendarle boljše odreči se trenutno vsem »nacionalnim« aspiracijam, kakor pa izgubiti koristno diplomatsko podporo Italije na napovedani podonavski konferenci v Rimu. Po zahtili uradnih krogov Italija n nikakor pripravljena odreči se konkretnem uspehu te konference na ljubo madžarskih revizionističnih težnj. Zato vztraja slej ko pre na stališču, da podonavska konferenca v Rimu, ki naj v prvi vrsti zagotovi neodvisnost avstrijske republike, ni primeren kraj za razpravljanje o madžarskih vojaških in drugih zahtevah. Italijo trenutno skrbi predvsem Avstrija in ž nje zvezana nemška nevarnost, ki je immanentna. Zato hoče v Rimu najprej to vprašanje rešiti, ker se zaveda, da bi mešanje drugih »odprtih« vprašanj dela konference že v naprej onemogočilo. Verjetno je zato, da se bo Italija zares z vso silo zavzela, da prepriča Madžarsko o neumestnosti njenih »posebnih« zahtev na rimski konferenci in bo vsaj na štiri oči dala Budimpešti nekaj dobrohotnih lekcij zaradi njenih pretiranih revizionističnih aspiracij, kakor so to v zadnjem času storili tudi nekateri odlični angleški prijatelji madžarskega naroda (Barker, Schweng i. dr.). Vprašanje je seveda, če in v koliko bo hotela Budimpešta parirati, ker ni nobena tajnost več, da se je Madžarsko v zadnjem času zelo naslonila na Nemčijo. Podonavska konferenca bo zato nudila dovolj prilike, da se madžarska »jagnje« pokaže v pravi luči.

Madžarski glas

Budimpešta, 7. maja. č. List »Magyar Ország« pravi, da je Madžarska do sedaj sledila z veliko simpatijo težki borbi male Avstrije z njenim mogočnim sosedom — Rajhom in da si je vedno želela biti v sosedstvu z neodvisno, zdravo, zadovoljno in samostojnega življenja sposobno Avstrijo. Toda, ko gre za udeležbo na konferenci v Rimu ob strani Italije in Avstrije kot sestavni del »trikotaa«, se mora Madžarska nujno postaviti na stališče njenega svetlega egoizma: gre za dva nadvse važna madžarska interesa: za ohranitev možnosti umirne(!) revizije in za priznanje svobode in enakosti v oboroževanju.

Lerroux je sestavil vlado

Madrid, 7. maja. W. Bivši ministrski predsednik Lerroux, ki je pred dnevi podal demisijo, je danes sestavil novo koncentracijsko vlado s pomočjo desnice. Zunanje ministrstvo v novem kabinetu je prevzel radikal Rocha.

Venizelos obsojen na smrt

Solun, 7. maja. I. Vojno sodišče je v odsotnosti obsodilo na smrt Venizelosa, Plastirasa, Konduriotisa in Tasnakisa. Venizelosov sin je bil prav tako v odsotnosti obsojen na 10 let ječe. Gonatas na 5 let, poslanec Burdoras pa na 15 let ječe. Premoženje vseh obsojencev je zaplenjeno v korist države.

Potrjena smrtna obsodba bolgarskih ustašev

Sofija, 7. maja b. Kasacijsko sodišče v Sofiji je potrdilo razsodbo sodišča v Gor. Džumaji, s katero se obsoja še razpuščene ilegalne revolucionarne organizacije Vanče Mihajlov, ki se nahaja v pregnanstvu, ter revolucionar Ivan Metikarov in Stevan Milenkov, v smrti na vešalih.

Bolgarska kraljica na poti v Italijo

Beograd, 7. maja b. Nj. Veličanstvo kraljica Ivana je sredi potovanja skozi Beograd na poti v Italijo, kamor potuje na krajše bivanje. Na postaji je kraljico pričakal bolgarski poslanik Dimo Kazasov.

Göring pride v Split?

Berlin, 7. maja. W. V krogih, ki so blizu pruskega ministrskega predsednika Göringa se zatrjuje, da bo minister prebil krajši dopust v Splitu, ki mu je že od lani ostal v najboljšem spominu.

Nadaljni volilni rezultati v drugih banovinah

Savska banovina:

Srez gračaki: 5592, Jevtić: Dušan Frančević 3648, Maček: dr. Vladković 1646, Maksimović 276, Ljotić 2.

Srez donjopoljski (3), glasovalo 3129. — Jevtić: Vladimir Tišma 1754, Stevo Stojanović 902, skupaj 2650; Maček: Rajko Miladinov, 472, Maksimović: Jovan Jović 1, Ljotić: Mijo Rakeževac 0.

Srez donjo miholjski, glasovalo 6091. — Jevtić: Dragotin Dominko 556, Ilija Karlić 968, skupaj 1524; Maček: dr. Ivan Majcan 4518, Maksimović: Živko Živković 0, Ljotić: Dragotin Moderec 40.

Srez čabarski (4), glasovalo 2090, Jevtić: dr. Bogdan Koritnik 521; Maček: dr. Ante Cividini 1569, Maksimović: Peter Mijović 0, Ljotić: Fran Puhalić 0.

Srez dupčelski (5), glasovalo 5832, Jevtić: Ignjat Sever 153, Mio Kokot 209, skupaj 362, Maček: Šuman Bugarin 5400, Maksimović: Andrija Stanojević 0, Ljotić: Vuk Maglajić 0.

Srez Novogradiški (8), glasovalo 12.945, Jevtić: Karlo Cvijić 218, Peter Bačić 352, Sina Djurić 2896, skupaj 3456; Maček: Nikola Špehar 8772, Miloš Đirić 690, skupaj 9362, Maksimović: dr. Kotur 6, Ljotić: Gavrilović 11.

Srez slatinski 9330, Jevtić: Života Milojević 2647, Milan Jurišić 175, Preval Preradović 1817, skupaj 4639; Maček: Rajko Korkanović 4639, Maksimović: M. Cvetković 4, Ljotić: Djordje Perić 0.

Srez sejnski (3), glasovalo 3613, Jevtić: Viktor Rivocević 0, dr. Josip Rogić 2442; Maček: Božo Kalkalinić 1171, Maksimović: Nikola Kisić 0, Ljotić: Dragutin Šorta 0.

Srez Ogulinski (4), 10.133, Jevtić: Bogdan Zagor 888, B. Vujić 357, Vladimir Mrvoš 780, Djuro Mikić 2043, skupaj 4068; Maček: Sava Kosanović 6055, Maksimović: Iričanin 1, Ljotić: Ivan Belihar 9.

Srez Krapinski (6), 8560, Jevtić: Makso Domenić 126, Milan Bauer 10, skupaj 136; Maček: Dane Malić 8424, Maksimović: Života Marković 0, Ljotić: Korenić 0.

Srez rabški (3), 2832, Jevtić: Vjekoslav Miletić 1954; Maček: dr. Ivo Andrej 1192, Maksimović: Milorad Petrović 0, Ljotić: Ante Bačić 46.

Srez pakrački (8), 7398, Jevtić: dr. Milenko Marković 3334; Maček: Valerijan Pribičević 4045, Maksimović: Stane Kosir 4, Ljotić: Rašković 9.

Srez novski (8), 7033, Jevtić: Karlo Kovačević 2044; Maček: Josip Selačić 4055, Jovan Škara 292, skupaj 4347, Maksimović: dr. Kotur 192, in Ljotić: Bačić 450.

Srez vrbovski (3), 388, Jevtić 1, Josip Majevac 74, 2. dr. Šime Puljić 1709, skupaj 1783; Maček: Rudolf Sušić 2104, Maksimović: Nikola Obronski 1, Ljotić: Lazar Marković 0.

Srez daruvarski (8), 7153, Jevtić: Milan Dobrović 3440; Maček: Juraj Zrinčak 3706, Maksimović: J. Kosir 2, Ljotić: Rade Kovačević 5.

Srez vukovarski (9), 10.807, Jevtić: 1. Žarko Tomašević 6219, 2. Jovan Rogobu 765, 3. Marin Glavina 322, skupaj 7375; Maček: F. Matijević 3406, Maksimović: Stevan Vojvodić 5, Ljotić: Peter Šokatanin 17.

Srez kastavski (4), 2621, Jevtić: 1. Ante Širova 1173, 2. Josip Jagodina 430, skupaj 1603; Maček: Ante Vrtljan 637, Maksimović: Dušan Naumović 1, Ljotić: Ivan Vardiš 180.

Srez sušinski (4), 7596, Jevtić: Milan Bačić 3845; Maček: Ante Vrhiljan 3374, Maksimović: Oton Gavrilović 1, Ljotić: dr. Boža Frančević 376.

Srez čakovski, 9987, Jevtić: Ante Vitez 3411; Maček: dr. H. Krizman 8641, Maksimović: Ljubomir Petrović 5, Ljotić: Fr. Zibrak 0.

Srez sisaški (5), 10.934, Jevtić: dr. Aver 1744; Maček: Ivan Marinić 8189, Maksimović: Hugon Kozovac 1, Ljotić: Ivan Zalužić 0.

Mesto Beograd: volilnih upravičencev: 80.277, glasovalo 43.587, Jevtić: 31.973, Maček 9.731, Maksimović: 1.508, Ljotić 375.

Srez gračaki (3), 5572, Jevtić: Dušan Ivančević 3648; Maček: dr. Danilo Vladković 1646, Maksimović: Bogdanović 276, Ljotić: Rakeževac 2.

Mesto Zagreb: Vpisanih volilcev 66.896, glasovalo 39.297, Jevtić: 9.619; Maček: 29.530, Maksimović 25, Ljotić 113.

Srez varaždinski (6), 13.164, Jevtić: Rude Pijeski 21; Stojan Novaković 1962, skupaj 1983; Maček: dr. Ante Kojić 11.181, Maksimović: Milutin Popović 0, Ljotić: Adam Hudovac 0.

Srez preloški (6), 9515, Jevtić: dr. Baričević 4591; Maček: Ivo Ikočić 4821, Maksimović: Milutin Popović 1, Ljotić: Dobronović 2.

Srez korenjski (3), 3855, Jevtić: dr. Mirko Došen 3317; Maček: Milan Pribičević 536; Maksimović: Kušković 1, Ljotić: Volf 2.

Srez virginjski (5), 8251, Jevtić: Petar Galogaža 3989; Maček: dr. Rade Pribičević 4257, Maksimović: Crevar 5, Ljotić: Baron 0.

Srez viroviški, 10.450, Jevtić: Aleks. Marković 1942, Ilija Gaković 592, Pušić 835, skupaj 3349; Maček: Milutin Mesaroš 7044, Maksimović: Grujić 0, Ljotić: Radulović 37.

Srez zagrebski (5), 15.704, Jevtić: dr. Milan Stajner 438, Franjo Čimjak 151, skupaj 589; Maček: Franjo Miljačić 15.146, Maksimović: Tomović 0, Ljotić: Kuhar 0.

Srez erikvenički (4), 2395, Jevtić: Ivo Polić 334, dr. Kazimir Jelušić 307, skupaj 641; Maček: Franjo Borić 1694, Maksimović: Stojković 1, Ljotić: Nanestija 9.

Srez osječki (9), 13.744, Jevtić: dr. Milan Pinterević 7322; Maček: dr. Milan Čučnović 6367, Maksimović: Živković 0, Čirić 46, Ljotić: Sušić 0, Čutković 0.

Srez vojnički (4), 7898, Jevtić: dr. Jovo Grubić 1990, Milovan Grba 2934, Mijo Urenić 131, skupaj 5045; Maček: Srdjan Budisavljević 2787, Maksimović: Brkić 0, Mijušević 64, Ljotić: Nenadović 0.

Donavska banovina:

Velika Kikinda: 11.539, Jevtić dr. Marko Kostić 6453, (2 kandidata skupaj 10.287), Maček 1274, Maksimović 5, Ljotić 13, zemunski: 7642, Jevtić dr. Svetislav Popović 4947, Maček 2286, Maksimović 388, Ljotić 26,

srez in mesto Palanka: 7890, Jevtić 3 kandidati, 6336, Maček 1506, Maksimović 2 kandidata 376, Ljotić 45,

sinčanski srez: 20.757, Jevtić dr. Trpko Vukanić 18.944, Maček (Milan Grol) 1800, Maksimović 9, Ljotić 4,

Kula: 10.031, Jevtić 2 kandidata 8662 (dr. Štefan Kraft 5268), Maček 1353, Maksimović 5, Ljotić,

srez in mesto Dardjan: 6631, Jevtić 4 liste 5968, Maček 498, Maksimović 54, Ljotić 121,

Ali Bunar: 9732, Jevtić 3 liste 7191, Maček 2235, Maksimović 295, Ljotić 11,

Kozmanjski: 5411, Jevtić 3 liste 4382, Maček 910, Maksimović 101, Ljotić 18,

orošeski srez: 7667, Jevtić Ilija Mihajlović 3921, Maček 3619, Maksimović 114, Ljotić 13,

Srez jasički: 10.266, Jevtić 2 liste 4787 (Dragoljub Ivanović 2664), Maček 2 liste 2802 (Milan Sočić 2090), Maksimović 267, Ljotić Milan Čelić 2410.

Jaša Tomić: 10.229, Jevtić 4 liste 9960, (dr. Vojislav Došen 3549), Maček 199 Maksimović 13, Ljotić 57,

Ilok: 6786, Jevtić 2 liste 5127 (Dušan Popović 3678), Maček Marjan Koronović 1723, Maksimović 22, Ljotić 5,

Srez gruzanski: 10.813, Jevtić dr. Dragotin Kojić 6245, Maček 3 kandidati 2167, Maksimović 2291 (Dragoslav Petrović), Ljotić 54.

Srez cetinjski: 1715, Jevtić Niko Zuber 1026, 2 kandidata, skupaj 1613, Maček 101, Maksimović 0, Ljotić 1.

Srez beranjski: 6474, Jevtić Joksinić 2646, 2 kandidata, skupaj 4278, Maček 771, Maksimović 1923, Ljotić 2.

Srez istočki: 5949, Jevtić Luka Mijunović 3053, 3 kandidati, skupaj 5925, Maček 22, Maksimović 21, Ljotić 1.

Vrša: 14.699, Jevtić 3 liste 13.332, Maček 912, Maksimović 13, Ljotić 442.

Drinska banovina:

Srez pokerski: 8947, Jevtić 5899 (Mile Isaković 4155, Lozanić 1714), Maček dr. Miloš Moskovljević 2359, Maksimović Milosav Davidić 617, Stevan Janković 2, Jotić 70.

Srez užički: 5810, Jevtić Čedomir Zaharić 6363, Maček Ilija Jovičić 1248, Maksimović Dimitrije Vučinić 157, Ljotić Veljko Jović 142.

Srez račanski: 6476, Jevtić 6475 (Jovan Mitrović 2045, Milovan Rajaković 4430), Maček dr. Vladković 1646, Maksimović Bogdano 276, Ljotić 2.

Srez peruški: 4958, Jevtić dr. Mile Miškolin 3742, Maček dr. Karlo Brkljačić 1215, Maksimović 0, Ljotić 1.

Srez osječki: 13.744, Jevtić 7332 (dr. Milovan Pinterević 7332, Nikola Gavrilović 0), Maček 1, Maksimović 0, Ljotić 0.

Srez kladanski: 2708, Jevtić Mehmed Preljubović 1645, Maček 1064, Maksimović 0, Ljotić 0.

srez (mesto) Niš: 7123, Jevtić (Dragiša Cvetković) 6889, Maček 192, Maksimović 38, Ljotić 14, ljubljanski srez: 7377, Jevtić 4 kandidati, 6201, Maček, Ljuba Davidović 111, Maksimović 62, Ljotić 3.

posavski srez: 5844, Jevtić 5507, Maček 291, Maksimović 67, Ljotić 19,

radževski srez: 5519, Jevtić inž. Nedeljković 4868, Maček 669, Maksimović 10, Ljotić 179,

ranjski srez: 7757, Jevtić 3928, Maček 3033, Maksimović 428, Ljotić 168.

Vrbaska banovina:

Bihac (11) 8002, Jevtić Ilija Djurančić 1588, dr. Šime Ilošević 2053, skupaj 3674, Maček Selim Ibrahim Pašić 4357, Maksimović Milan Cvetković 1, Ljotić Derviš Debić 0.

Banjalučka (10) 15.924, Jevtić Dušan R. Milošević 3029, Jovan Popović 2691, Ostoja Ivanković 1533, Stanoje Milić 268, skupaj 7731, Maček Jovan Jovanović 8580, Maksimović Zec 12, Ljotić Mile Felić 1.

Srez petrovački: 6314, Jevtić dr. Vasa Ilić 2306, 2 kandidata 4457, Maček dr. Mile Gavrilović 2857, Maksimović 0, Ljotić 0.

ad Moravska banovina:

Srez in mesto paraćinsko: 7845, Jevtić Velimir Popović 6811, Maček 959, Maksimović 39, Ljotić 36.

Moravska banovina:

Despotovac: 5667, Jevtić 3356, Maček 2808, Ljotić 7, Maksimović 1,

gic Cvetković 14.370-8, „Z.E.M. Ijzuniaeniatx Niš (srez): 16.289, Jevtić 2 liste 14.580 (Dragica Cvetković 14.370), Maček 1256, Maksimović 10, Ljotić 133,

Kolubara: 4315, Jevtić 2 liste 4302, (Dimitrije Marković 2435), Maček 18, Maksimović 2 kandidata in 2 glasova, Ljotić 2,

kopanički srez: 4357, Jevtić 2 liste 4089, (Sreten Ilačić 4040), Maček 11, Maksimović 257, Ljotić 0,

Zvornik: 7527, Jevtić 2 liste 7441, Maček 85, Maksimović 0, Ljotić 1.

Brza Palanka: 4927, Jevtić 2 liste 4925, Maček 2,

srez (mesto) Cetinje: 2983, Jevtić 1326, Maček 2 liste 1289, Maksimović 263, Ljotić 5,

srez Trebinje: 4803, Jevtić 3 liste 4020, Maček 2 liste 725, Maksimović 21, Ljotić 57,

srez boljavski: 8321, Jevtić 2 liste 8284, Maček 36, Maksimović 1, Ljotić 0,

Bela Palanka: 5088, Jevtić 2 liste 3184, Maček 1856, Ljotić 3, Maksimović 43,

Paraćin: 3923, Jevtić 2 liste 3920, Maček 2, Maksimović 0, Ljotić 1,

Negotin: 11.102, Jevtić 2 liste, 10.941, Maček 66, Ljotić 4, Maksimović 1,

Mlavlj: 12.762, Jevtić 2 liste 8146 (dr. Dragoljub Jevremović 7939), Maček 4603, Ljotić 4, Maksimović 9,

Banja: 6057, Jevtić 3702, Maček 2185, Ljotić 21, Maksimović 99,

Caribrod: 4209, Jevtić 2860, Maček 1325, Maksimović 21, Ljotić 3,

Vardarska banovina:

Kavadar: 5082, Jevtić 3204, Maček 1716, Maksimović 159, Ljotić 3,

gorenički srez: 2254, Jevtić 2 kandidata 2239, (Vojislav Todorović 1368), Maček 1, Maksimović 14, Ljotić 0,

porečki srez: 3813, Jevtić 2 liste 3813, Maček, Maksimović in Ljotić 0,

Gornji Polog: 5411, Jevtić 2 liste 4784, Maček 319, Maksimović 308, Ljotić 0,

Kačanica: 2621, Jevtić 8 kandidata 2621, Štip: 4216, Jevtić 2269, Maksimović 79, Ljotić 2,

Morihojski srez: 3230, Jevtić 2 kandidata 2898, Maček 336, Maksimović 1, Ljotić 0,

Ključ: 4749, Jevtić 2 kandidata 4745 (dr. Vimić 2549), Maček 1, Maksimović 0, Ljotić 3,

Srez moraviški: 5616, Jevtić 3 liste 5494 (Vukasin Spasojević 2576), Maček 22, Maksimović 0, Ljotić 0.

Srez pasavatnovski: 3825, Jevtić 2 liste 3719 (Milorad Marković 1960), Maček 91, Maksimović 9, Ljotić 6.

Srez Srebrenica: 7726, Jevtić 2 liste 4930 (Risto Petrović 3611), Maček 2 liste 2288, Maksimović 0, Ljotić 0.

Srez jadranski: 9595, Jevtić 2 liste 9286 (Zivojin Dimitrijević 5559), Maček 2 liste 288, Maksimović 21, Ljotić 1.

srez maleški: 3166, Jevtić 3166, Veles: 8222, Jevtić 2 liste 6991, Maček 1221, Maksimović 10, Ljotić 1,

Mitrovia: 5467, Jevtić 5439, Maček 6, Maksimović 16, Ljotić 6.

Primorska banovina:

Srez biogradski (12), 6369, Jevtić dr. Marko Kožulj 2871, Maček Josip Šilobrić 3486, Maksimović Jovanović 11, Ljotić Paškvan 1,

Srez korčulanski (12) 3025, Jevtić Kunjašić 1290, Maček dr. Ivo Separović 1613, Maksimović Gušun 0, Ljotić Barišić 122.

Srez prečki (12), 4528, Jevtić Ante Vilković 464, Vekoslav Miletić 1606, skupaj 2070, Maček Karlo Žunjević 2458, Maksimović Urošević 0, Ljotić Paškvan 0.

Srez splitski (12), 20.089, Jevtić dr. Grga Anđelinović, dr. Manfred Paštrović, skupaj 5494, Maček Paško Kaliterna, Josip Matinović, skupaj 14.508, Maksimović Redić 0, Ljotić Bratović 115.

Srez mostarski (13), 16.859, Jevtić Niko Preka 4457, dr. Mehmed Redžević 0, Maček dr. Bariša Smoljan 9875, Marko Sukelon 0, Husejin Kisić 2122, dr. Pero Mandić 0, skupaj 11.797, Maksimović Miličević 64, Ljotić Bošković 371.

Srez sinjski, (12), 13.846, Jevtić Varda Sever 1598, Peter Stojisavljević 1716, skupaj 3314, Maček Pavle Kršelj 10.526, Maksimović Kalerdžić 0, Ljotić Bego 6.

Srez šibenski 14.144, Jevtić dr. Marko Kožulj 5371, Maček dr. Šime Vlasčić 8487, Marinković Maksimović Bavić 0, Grubešić 0, Ljotić Magiraca 156.

Srez (mesto) Split (12) 9783, Jevtić dr. Vlada Matošić 1350, dr. Ivan Sakić 1860, skupaj 3410, Maček Ante Trumbić 6338, Maksimović Boža Alajšić 5, Ljotić Marin beg 30,

Zetska banovina:

Srez Danilovgrad, 3779, Jevtić 3 liste 3488 (Mihajlo Dušković 1364), Maček 300, Maksimović 3, Ljotić 8.

Podgorica 7322, Jevtić Miloš Rasović 3387, Maček 2 liste 2969 (Savo Vuletić 2475), Maksimović 644, Ljotić 22,

Palanka: 5055, Jevtić 2 liste 5054, Maksimović 1,

Ovčepolje: 4898, Jevtić 2426, Maček 2 liste 2374, Maksimović 38, Ljotić 0,

srez prespanski: 4787, Jevtić 3 liste 4705, Maček 82,

srez ohridski: 7103, Jevtić dr. Ilija Šumenković 1171, Milan Blažić 5090, skupaj 7061, Maček 41, Ljotić 1.

Debar: 2821, Jevtić 3 liste 2821, Gnila: 17.110, Jevtić 17.107, Maček 3,

Strumica: 8809, Jevtić 7791, Maček 153, Maksimović 63, Ljotić 0,

Leskovac: 14.987, Jevtić 13.604, Maček 1149, Maksimović 54, Ljotić 29,

Struga: 5365, Jevtić 5363, Maček 2,

srez podgorški: 3597, Jevtić 2 liste 1991 (Ramadanović 1494), Maček (Dragoljub Mestić) 1588, Maksimović 17, Ljotić 0,

Vremensko poročilo

Novi Sad, 7. maja. Prognoza za jutri: Pretežno jasno s povećanjem oblačnosti u severozapadnih in zapadnih krajih. Temperatura se bo zvišala. Solnce vzhaja ob 4'19, zahaja ob 18'51.

Dunajska vremenska napoved za jutri: Vreme se bo splošno poslabšalo.

Po volilni borbi

Beograd, 7. maja b.

Še v teku večerajšnjega dneva so prihajala iz posameznih srezov točna poročila volilnih rezultatov. Novinarji, domači in inozemski, so se zbirali v prostorih Centralnega presbiroja, kamor so prihajale najtočnejše vesti iz vseh srezov v državi. Dosedaj manjkajo samo še poročila iz najoddaljenjših krajev in se pričakuje, da dosepejo še tekom današnjega dne. Preko 1.600.000 glasov je zbral na svojo državno listo predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić. Vsa združena opozicija hrvatskih radičevcev, srbskih zemljoradnikov in spahovcev je dobila po vsej državi nekaj nad 960.000 glasov, dasi je napovedovala svojo absolutno zmago. Počasi se že vidijo obrisi bodoče Narodne skupščine. V večini banovin je že razvidno, kdo bo zastopnik sresa v bodočem parlamentu, ki začne zasediti v ponedeljek 3. junija. Ta čas je na delu glavni volilni odbor, kateremu je na čelu predsednik državnega sveta. Njegova dolžnost je, da pregleda glavni volilni material in na podlagi volilnih aktov določi poslance v posameznem srezu, katere Narodna skupščina po predlogu verifikacijskega odbora odobri ali odbije.

Včeraj dopoldne ob 10. je glavni volilni odbor začel s svojim delom na javni seji. Svoje prostore ima v prostorih Narodne skupščine. Danes so prispeli posamezni

Bolgarija pred preokretom?

Sofija, začetkom maja.

Ko je lani 19. maja dobila Bolgarija preko noči diktatorsko vojaško vladu, ki je v naslednjih dneh razpustila vse dotodanje politične stranke, je bilo vsakemu dobremu poznavalcu bolgarskih notranje-političnih razmer jasno, da se bo zlonilna moč diktature, čim bo vlada poskušala reševati problem konsolidacije političnih sporov med posameznimi skupami. Nepodpirana od strani bolgarskega kralja, osvražena od vseh političnih voditeljev in gledana z nezaupanjem od strani celotnega bolgarskega naroda, je morala vlada 22. februarja letos podati ostavko v roke istemu kralju, kateremu se je v jutro 19. maja 1934 predstavila. Kimon Georgijev, ki se je na vso moč trudil, da pridobi zase vsaj pristaše bivšega predsednika vlade prof. Cankova, s tem da jim je prepuštil nadaljnjo politično organiziranje, se je moral po tem neuspehu umakniti novi vladi, ki je imela še bolj kot njegova vojaški značaj. General Zlatev, predsednik nove vlade, se je s svojimi ministri trudil, pridobiti si za vsako ceno zaupanje krone in razčistiti notranje-politični položaj. Toda bilo je že prepozno. Cankovisti so v času tolerance, ki jim jo je nudil Kimon Georgijev, toliko utrdili svoj položaj v narodu, da je zadel Zlatev ob vsakem ukrepu, ki ga je izdal proti njim, na tako silen odpor, da se je v vsakim nadaljnjem dnu postlabšal položaj njegove vlade. Bilo je jasno in očitno, da si bolgarski narod najmanj želi še nadaljnje vojaške diktature in da je čezdalje bolj zmagovala zahteva prof. Cankova, ki jo je v svoji znani okrožnici svojim prijateljem iznesel, da naj se vojska umakne za zidove kasarn, kamor spada. Revolt, ki ga je vzdignila med pristaši Cankova odredba, da se konfirirata Cankov in Georgijev, je docela zrušil vlado generala Zlateva, ki je morala 21. aprila odstopiti.

Po skoraj enoletni diktaturi bolgarske generalite je dobila Bolgarija vladu, ki uživa popolno zaupanje kralja Borisa. Še več. Kralj sam je prevzel v svoje roke celotno vodstvo notranje politike in to naznačil tudi v svoji proklamaciji na narod, v kateri je napovedal novo ustavo, ki naj do temelja preuredi notranje-politično življenje Bolgarije. Sedanji predsednik vlade Andrej Tošov bo samo izvrševalec volje svojega kralja, ki hoče zavesti v svoji državi korporativni sistem brez političnih strank, pa tudi brez neposrednega vpliva bolgarske vojske. Nova ustava in nov sistem državne uprave naj bi prinesla Bolgariji oni mir, ki je toliko potreben za normalno razvijanje celotnega gospodarstva. To je vodila ideja sedanjega režima. V resnici potrebuje Bolgarija bolj kakor katere druga država mirnega razvoja. V zadnjem desetletju se je sredi strašne strankarske borbe, ki je divjala med posameznimi političnimi skupinami, pozabljalo na najvažnejša gospodarska in socialna vprašanja, ki so ostala zato nerešena. Radi medsebojnih političnih borb je propadla bolgarska trgovina, obrt, industrija, in zanemarjala so se vsa preostala vprašanja, tihoča se poljedelstva. Z novo ureditvijo države na podlagi gospodarskih zaopustev, ojačanja in razširitev delokroga centralnih oblasti naj bi se rešilo in pospešilo urediti vsa ta velevažna gospodarska vprašanja.

Toda vse to bo le en sam velik poizkus. Zavedati se namreč moramo, da so danes v Bolgariji prav tako razpaljene politične strasti, kakor pred 19. majem lanskega leta in da bodo poskušale vse dosedanje politične struje onemogočiti nov sistem. Saj bi bile s tistim trenutkom, ko se pojavi ustava, predvidevala korporativni sistem, za vselej onemogočene politične stranke in vpliv njihovih dosedanjih voditeljev uničen in pokopan. Zato ima vlada Andreja Toševa že ob svojem rojstvu okoli sebe polno najbolj zagrizenih in strastnih sovražnikov, ki poskušajo za vsako ceno preprečiti, da bi prišlo do nove ustave. Zato tudi prorokujejo Tošovu kratkotrajno življenje.

Kakšna usoda bi čakala Bolgarijo, če bi se poizkus Andreja Toševa ponesrečil? Na to vprašanje je odgovor težak. Skoraj gotovo je, da bo doživela potem Bolgarija novo diktaturo, ki ji ne bo nihče drugi načeljeval kakor zopet prof. Cankov, ali pa človek iz neposredne njegove okolice, ki bo užival njegovo popolno zaupanje. Cankovisti so danes najmočnejša in pa najbolj agilna struja med bivšimi političnimi skupinami. O tem se je mogel prepričati vsakdo, ki je v teh dnevih pokukal v ozadje zakulisnih borb za sestavo novega vladnega kabineta. Posrečilo se jim je urinili v vlado tri svoje najuglednejše moze, ki gotovo ne bodo čuvali interesov starega Toševa, marveč kovali zase politični kapital. In nobena tajna ni danes več, da se je posrečilo Cankovu pridobiti za svojo politiko Glčeva, voditelja bivše zemljedelske zveze. Nekateri celo zatrjujejo, da obstoji med njima že tajen sporazum za nadaljnjo sodelovanje. S tem si je Cankov še bolj utrdil svojo pozicijo, tako da se bo moralo v najkrajšem času računati z njim kot bodočim voditeljem bolgarske države.

Velkov.

Borzna poročila

Curih, 7. maja. Beograd 702, Pariz 2038, London 15—, New York 30925, Bruselj 5230, Milan 25475, Madrid 42225, Amsterdam 20885, Berlin 12430, Dunaj 58—, Stockholm 7730, Oslo 7535, Kopenhagen 6695, Praga 12905, Varšava 58255, Atene 290, Carigrad 248, Bukarešta 305, Helsingfors 661, Buenos-Aires 0785.

Zasavske zanimivosti

Radeče, dne 7. maja.

Pomlad, ki z neučakanimi, hitrimi koraki stopa med nas, je tudi v Zasavju vtisnila svoj neizbežni pečat. Vse je v zelenju in cvetju, solnce daje nove sile, novega zanosa tako v naravi, kot v posamezniku.

Splavarji so na delu, kar cele trope jih žene Sava v naročje obsavskih in dunavskih mest. Enolično, pa vendar zanimivo je njihovo življenje. V bregovih Savinje, pa tudi pri nas v Radečah nalagajo in vežejo deske s hodi liki splav ali brod. Po dva in dva vodila svojo barko, s katero spretno krmarita. Izgibajoč se kamenitih čeri in ostrih ovinkov, nalezala vse svoje telesne sile. Kadar voda močno naraste, počakajo s krmarjenjem, sicer pa vodijo splave previdno do Zagreba, med tem ko od tu dalje ležerno sede na brodu. Eden pripravlja kosilo, drugi vodi in se služba vrši izmenično z dnevnim in nočnim ter v tem tempu v teku 14 dni dospejo v Beograd in še dalje.

Novost, ki preseneti slehernega tujca, pa je »spiranec« premoga na Savi. Vzdrž Save od Zidanega mosta do Dobove spirajo premog, ki ga nosi blatna Sava iz Trbovelj in Zagorja. Vrši se to delo obrtoma, katerega kupijo v Savi v zakup. Delavci si napravijo posebne kotanje, katere deloma poglobe. Sava nanosi vanj ogromne množine premoga, ki ga zajemajo delavci s posebnimi zajemalkami, liki metuljnih kapic. S čolni ga odvažajo na breg, ga presejejo z mrežami, ročno odstranijo kamenje in drugo vodno navlako ter ga cele vagone prodajo po 180 Din za 1000 kg. Posebno bogat »plenc« je ob času, ko narasča Sava. V teku petih dni je pet delavcev nalovilo pet do šest vagonov premoga, katerega ponujajo po Radečah in drugod.

—o—

Letni proračun, ki je bil sprejet na proračunski seji, je banska uprava zavrnila zaradi črtanja nekaterih postavk.

Pri nas obstoja že nekaj časa društvo za olepšanje Radeč, ki ima skrbeti za odpravo nedostatkov, ki kvarijo estetski in higienski napredek mesta. Zeleti bi bilo, da bi društvo poskrbelo sedaj še v pomladnem času nekaj klopi, ki bi jih naj postavilo v senčna izprehajališča ob Savi ali Sopotu, ki jih sprehajalci očitno pogre-

O harmonikarjih

Maribor, 7. maja.

Ob vsakem nastopu ali turneji mariborskih malih harmonikarjev se po delu našega dnevnega časopisja razvija živahna polemika, ki pa ima to značilnost, da je nedosledna in da igra pri motivih te polemike precejšnjo vlogo klaverno strankarstvo, ki že načelno odklanja ali pa povzdiguje vse, kar ni ali pa je v njegovem interesnem ozračju. Prav z ozirom na to dejstvo je potrebno, da se na tem mestu ustavi resna beseda in resno mnenje o pomenu mladih harmonikarjev in da se premotri nekatere okoliščine, ki so ob njih.

Trenotno je Maribor osrečen s tremi harmonikarskimi mladinskimi zbori: Rdeči križ, ISSK Maribor in »Harmonija«. Pri vsakem zboru je največ do 30 dečkov in deklic, ki so otroci mariborskih imovitejših družin, ker le te lahko svoji deci nudijo sredstva za harmoniko, narodno nošo in jih lahko spremljajo na turnejah po tuzemstvu in inozemstvu. Revnejši sloj tu ni zastopan in so otroci proletarijata deležni samo gledanja in občudovanja. S tega vidika so harmonikarji brez vsakega pomena za pravilno, širokogrudno socialno vzgojo, ker na eni strani vcepljajo polne dvorane, ploskaje, pretirano hvaljenje in potovanja po velikih mestih v nežno otroško dušo zavest večvrednosti in neutemeljeno bahavost pred revnejšimi sovrstniki. Na drugi strani pa pri množici otrok budijo potrošnost in občutek manjvrednosti. S tega stališča in še zaradi vzgojne plati, ki je s tem v zvezi ozko vzporedna, je praktičiranje harmoni-

šajo. Slednjič bi bil že tudi čas, da bi društvo, kakor občina začela resno razmišljati o gradnji skupnega radeškega vodovoda, ki ga meščani še vedno nimajo. V tem pogledu stoji naša občina daleč za drugimi. Zeleti bi bilo, da bi se ta akcija malo razgibala in vzelo vprašanje skupnega vodovoda resno v pretres na eni prihodnjih občinskih sej. Uvidevnost in širokogrudnost predsednika občine g. Polanca je velika, zato upamo, da bo poskrbel za odpravo teh nedostatkov.

—o—

Skozi Radeče drži državna cesta v Zagreb. Tod vozi nebroj avtomobilov, nekaterih s tako brzino, da človeku zastaja sapa. Prav skrajni čas je, da bi šoferji vozili počasneje in previdneje! Izpuh naj bi imeli skozi mesto zaprt! Naše oblasti naj bi poskrbele, da se neposlušne šoferje eksemplarično kaznuje! Mestno občino naprošamo, da si nabavi škropilnik ter cesto v času velikega prahu in vročine poskropi. Stanovaleci ob cesti ne morejo imeti svojih oken odprtih in to zaradi prahu. Ob cestnem vodovodu pri hiši gđ. Valerije Haller stoji kapelica Matere božje, ki v oknih nima šip, poleg stoji zast vodnjak, na katerem je sedaj vrt, ki bi ga iz estetskih razlogov bilo treba zasaditi s cvetlicami, podobno, kot je že bil svoječasn. Prepričani smo, da bo društvo v sporazumu z občino ukrenilo vse potrebno, da se odpravijo ti nedostatk.

—o—

Slednjič bi bilo treba razmišljati, kako pokreniti akcijo za zboljšanje tujeskega prometa. Mesto Radeče ima lepo lego s čistim zrakom in milim podnebjem, kot tako pride brezdvomno v poštev za tujce. Hotel Jadran kakor ostale gostilne s prenočišči nudijo lahko nerazvajanem tujcem cenen komfort. Statistika zadnjih let nam kaže razveseljen napredek v tem oziru. Zeleti bi bilo, da se tujski promet še dvigne, kar bo s pametnimi in racionalnimi ukrepi kaj lahko doseči. Potrebno je samo novih podvigov in smiselne propagande. Radeče nudijo izhodišče lažjih tur, kakor Lisea, Svibno, Kum itd. Uvidevajoč nujnost teh perečih vprašanj, je pričakovati, da bo akcija za dvigovanje tujeskega prometa stopila v ospredje.

R. B.

udeležili tudi odborniki Zveze in predavatelji. Splošno je opaziti, da so taki tečaji zelo potrebni in koristni, kajti njih namen je, dati članom in članicam naših podeželskih društev osnovne pojme o pridelavi in organizatoričnem delu, ki jih čaka kot nosilce kmetsko-mladinske ideje in novega pokreta na vasi. Naša naloga in dolžnost je, da sodelujemo pri vzgoji kmetske mladine v duhu samozvesti kmetskega stanu, kajti tudi kmetski stan mora tvoriti v družabnem redu upoštevan, enakovreden in enakopraven ter spoštovan stan.

Krepko naprej po začrtani poti!

Motociklistična nesreča v Radečah

dan volitev, okrog 17. ure, ko je stala občina gruča volilnih upravičencev, se je na ostrem ovinku pred Erjavčevim gostilno zgodila motociklistična nesreča. Neki Čeh je vozil motor s prikolico ter v počasnem tempu zavil mimo občine in Erjavčeve gostilne, kjer se cesta vzpenja po klancu navzgor. V istem hipu je izza ogla pridvela gruča kolesarjev, vozeč z vso naglico po klancu navzdol. Prvi izmed kolesarjev je z vso silo zavozil v prikolico ter obležal na tleh z velikimi ranami po levi strani obraza. Kri mu je lila curkoma iz rane pod očesom. Ponesrečeni kolesar si je popolnoma zvil kolo pa tudi motor s prikolico je bil močno poškodovan. Kdo je zakrivil nesrečo ni znano. Zgolj previdnosti motociklista se je zahvaliti, da nesreča ni zahtevala smrtnih žrtve. Če bi vozil tudi ta tako brzino, bi bila nezgoda brezdvomno končala s smrtnim izidom. Prvo pomoč ponesrečenemu je nudil banovinski zdravnik. Z zadevo se bo bavilo sodišče. Kolesarjem, kakor tudi avtomobilistom pa naj velja poslednji opomin: Vozite skozi mesto počasi!

Kaj je zvolilom prof. Schmoranzera ljubljanski univerzi?

Ljubljana, 7. maja.

Včeraj je neki ljubljanski dnevnik v senzacionalni obliki objavil vest, da je škofjeloški rojak, prof. J. Schmoranz, ki je lani umrl v Meranu, volil naši univerzi bogato prirodoslovno zbirko gob in znanstveno knjižnico. Univerza je baje volilo odklonila, ker ne zmora stroškov za prevoz zapuščine. Stroški bi znašali ca 3000 lir.

Stroški za prevoz Schmoranzereve zapuščine, takeš itd., vse to bi znašalo neke 3000 lir, ampak bi naraslo na znesek preko 30.000 Din, kar pa odločno prekaša materialno vrednost zapuščine. Če bi te ugotovitve ne bilo, bi univerza volila ne bila odklonila. Univerzitetni zaklad je bil namreč pripravljen kriti stroške za prezem zbirke v primeru, da je zbirka materialno res toliko vredna. Ker pa po mnenju strokovnjakov zapuščina te vrednosti ne dolega, je končno univerza volilo odklonila. To je bil edini razlog za odklonitev. Zdi se nam, da nikakor ni primerno in da tudi nikomur ne koristi, če kdo iz takih vprašanj skuša kovaliti sensacionalne senzacije. Če s mo dejstvo, da je univerza naša najvišja znanstvena ustanova, bi morala vsakomur veljati kot tehten razlog, da bodi poročanje o njej resno, objektivno in brez tendenc.

Zahvala

V dneh 27. in 28. aprila t. l. je koncertiralo Orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske v Murski Soboti in Ljutomeru. Podpisani odbor Orkestralnega društva si šteje v častno dolžnost, da se javno na tem mestu zahvali vsem činiteljem, ki so pripomogli, da sta bila oba koncerta deležna tako odličnega odziva meščanov v obeh mestih in da so bili člani društva povsod sprejeti s tako ljubeznostjo in toplino. Predvsem gre naša zahvala v Murski Soboti celokupnemu prebivalstvu, mestni občini in je predsedniku županu g. Ferdinandu Hartnerju za sprejem na kolodvoru ter gostoljubno pogostitev, dalje kolu jugoslovanskih sester in njegovi načelnici ge. soprogji majorja Narančiča za prodajo vstopnic in pogostitev. Dalje sestram Sokolicam s sestro načelnico, soprogu srezkega načelnika go. Lipovškovo, Sokolskemu društvu in njega načelniku podžupanu Kristjanu Perotu za prepušitev dvorane in tople besede ob sprejemu na kolodvoru. Dalje gospema Dolence in Samci, vsem korporacijam za sprejem na kolodvoru za Sophe in vence, prav posebno pa še Sportnemu društvu »Mura« in Kolu jugoslovanskih sester. Osobita naša zahvala pa gre g. ing. Hugonu Hofbauerju, ki je z neutrudljivo vestnostjo in požrtvovalnostjo vodil vse priprave za naš prihod in koncert v Murski Soboti in si s tem stekel prav posebne zasluge za naše društvo.

Enako prisrčnega sprejema smo bili deležni v Ljutomeru, kjer se moramo zahvaliti v prvi vrsti Glasbenemu društvu z reprezentantom gg. Zacherlom in Karbašem na čelu, dalje Kolu jugoslovanskih sester za pogostitev, Sokolskemu društvu za prepušitev dvorane ter g. Slajniku za ves trud, ki so ga imeli imenovani s pripravi na naš prihod in nastop. Še enkrat vsem iskrena hvala in nasvidenje!

Za odbor Orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani

dr. Ivan Karlin l. r.,

predsednik,

ing. arh. Jože Platter l. r.,

tajnik.

Prosветно-organizatorična tečaja Zveze kmetskih fantov in deklet v Ljubljani

Kakor vsako leto, tako je tudi letos malikna organizacija Zveza kmetskih fantov in deklet v Ljubljani priredila fantovskih in dekliških prosvetno-organizatoričnih tečajev. Fantovskih tečajev je trajal od 11. do 19. februarja t. l., dekliški pa od 26. marca do 6. aprila t. l. Vsakega tečaja se je udeležilo po 50 kmetskih fantov oziroma deklet iz najrazličnejših krajev Slovenije.

Dnevno je bilo po 6 ur predavanja, ostali čas pa so tečajniki in tečajnice izrabile s tem, da so si ogledale tobakarno tovarno, mestno klavirno, Pollakovo tovarno usnja, tovarno »Jugoluz«, muzej, tiskarno Merkur, svečarno I. Kopac & Co, mestno vrtnarstvo, tovarno testenin »Pekalot«, Združene gorenjske mlekarne, ljubljanski grad, in druge zanimivosti mesta. Za razvedrilo so si udeleženci tečaja ogledali nekaj predstav v operi, drami in kinu.

Pestra in smotrna sestava učnih načrtov obeh tečajev je nudila tečajnikom najpotrebnejša predavanja iz ideologije slovenskega agrarizma, o organizaciji, kmetsko-strokovna predavanja, filmska higijenska predavanja in predavanja o dramatikah s praktičnimi vajami.

Na teh tečajih so predavali: dr. Bonča, zdravnik; Ivanka Bergant, uradnica, ing. Bogdan Ferline, ravnatelj Kmetijske družbe; dr. Riko Fux, magistratni svetnik; dr. Srečko Goljar, odvjetnik; Franc Gerželič, stud. novinarstva; Alojzij Hreščak, učitelj; ing. Ivo Jelačin, ref. kralj. banske uprave; Manica Komanova, pisateljica; Marjana Kokalj-Zeljeznova, prof.; Ivan Kronovšek, predsednik Zveze; dr. Konvalinka-Tavčar, zdravnica;

Franjo Katol, tajnik Kmetijske družbe; Anton Lap, ravnatelj; Pavle Marc, sodnik; dr. Viktor Maček, odvjetnik; Milan Mravljec, narodni poslanec; Fran Pavlica, ref. kralj. banske uprave; dr. Karol Petrič, direktor Higijenskega zavoda; Danica Puglieser, prirojvalna učiteljica; Ivan Rudolf, profesor; Sonja Rožmanova, voditeljica Javne kuhinje Delavskega doma; Viktor Rozman, uradnik; Božo Račič, ravnatelj; ing. Vinko Sadar, ref. kralj. banske uprave; Dolfo Schauer, tajnik Zveze slovenskih zadrug; Jakob Skrabar, blagajnik; Fran Trček, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug; Stanko Tomšič, jurist; ing. Beno Wenko, ref. kralj. banske uprave in ing. Josip Zidanšek, načelnik Kmetijskega oddelka kralj. banske uprave.

Predavanja so bila v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Udeleženci obeh tečajev so stanovali v areni Narodnega doma, hranili pa so se v javni kuhinji Delavskega doma. Za fantovskih tečajev so bila predavanja bolj organizatoričnega in strokovnega značaja, dočim so bila na dekliškem tečaju prav skrbno izbrana in so našim dekletom nudila vse ono, kar mora vedeti vsako kmetsko dekle. Predvsem so bila važna predavanja o društvenem delovanju.

Na vsakem tečaju se je vršilo 46 predavanj. Tovariši in tovarišice so bili z vsem zadovoljni in so iz tečaja odnesli najlepše spomine. Med udeleženci se je razvilo za čas tečaja prav iskreno tovarštvo.

Ob zaključku tečajev je bil prirejen udeležencem lep poslovilni večer, katerega so se

Trsnica in drevesnica v Pekrah

Maribor, 6. maja.

Približno 5 km od Maribora se pride mimo Slovenske Kalvarije v mično, čisto slovensko vasico Pekre, ki slovi po vsej Sloveniji zaradi svojih znamenitih gor.

V tem prelepem, blagoslovljenem kraju so imeli očetje benediktinci iz Št. Pavla na Koroškem svojo pristavo. Ze mnogo let so pa to svoje posestvo le eksploatirali, napravili pa niso ničesar, kar bi bilo tudi v javno korist. Država je od posestva eksproprijirala 22 ha zemlje in ustanovila v Pekrah, ki so bile zelo izpostavljene pomembnemu, banovinsko trsnico in drevesnico. Leta 1921. je postavila za upravnika posestva enega svojih najbolj sposobnih vinarjev g. Janka Šumenjaka, ki se je z največjo vneto lotil do skrajnosti zanemarjenega posestva ter iz male drevesnice ustanovil današnjo veliko drevesnico in trsnico. Sedaj je poleg banovinske trsnice v Kapeli največja v banovini. Banovinsko posestvo je do leta 1933. tako

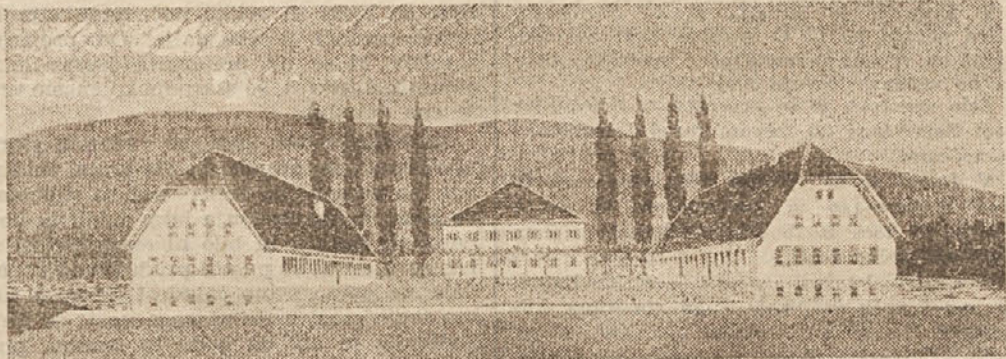
je oreh najbolj rentabilno drevo, ker lahko dobro prodamo sadež, prav tako je pa orehovina naš najlahtnejši in najdražji les.

Ker se pa rabi za gnojenje tako velikega razsadnika dosti gnoja, rede na posestvu do 20 glav goveje živine in 3 konje.

Pri tako velikem obratu se je pokazala potreba po smotreni in sistematični zazidavi posestva. Banovinski arhitekt inž. Božidar Čulk je napravil zazidalni načrt, ki so bile v njem preložene ceste, ki so se dosedaj zelo neprimerno stekale baš med blevom in šolskim poslopjem tako, da je bila ustvaritev primerne gospodarskega dvora nemogoča.

Sedaj, ko so preložene ceste, nastajajo poleg obstoječega šolskega poslopja popolnoma nova poslopja. Na sliki vidimo perspektiven pogled dvora, kakor ga vidijo izletniki s spredaj ležeče ceste, ki pelje na Pohorje.

Na sredi je poslopje za točaje in internat, na desni gospodarsko poslopje, na levi pa objekt za

ugodno izpremenilo svoje lice, da je načelnik ministrstva kmetijstva na svojem inspekcijskem potovanju izjavil, da bodo vzeli Pekre za vzor sličnim ustanovam v južnih krajih. Banovina je razpadajoča poslopja primerno adaptirala, tako da je mogla ustanoviti tečaje za vinarstvo, kletarstvo in sadjarstvo, ki trajajo po devet mesecev. Naval na te viničarske tečaje je tako velik, da je treba odklanjati tudi po dve tretjini prosilcev. Iz Savske banovine prosijo že štirj leta, pa jih zaradi premajhnih in neustreznih prostorov ni mogoče sprejeti.

Na posestvu vzgajajo ceplenke in ameriški trsní material. Letno se pridela čez 250.000 ameriških ključev, t. j. podlag za ceplenke, 150 tisoč cepljenih trt ter 5.000 mladih sadnih dreves, zlasti pa jablan. Kakor v banovinskih trsnicah in drevesnicah v Kapeli in Leskovcu pri Krškem je bila lansko pomlad tudi v Pekrah ustanovljena sejnalnica orehov z 20.000 orehovih sadik.

To vsestransko dobičkanosno sadno drevo je svetovna vojna v naših krajih skoraj popolnoma iztrebila in banovina je lani zato morala oreh posekati pod zaščito. Posekali ne smemo nobene oreha brez dovoljenja občine, a na mesto posekanega moramo zasaditi mlado orehovo drevo, seveda na drug prostor. Banovina je v svojih drevesnicah pripravila toliko mladih orehovih dreves, da bomo v nekaj letih lahko zasadili več sto tisoč mladih orehov. Sade naj jih na vseh krajih, kjer jih ne vzame mraz, saj

stanovanja in gospodinjstvo zavoda. Med obema stranskima posloppjema se med glavnim posloppjem in cesto nahaja nizek park, vsa tri poslopja pa dekorativno veže latnik z vinsko trto, ki najlepše simbolizira trsnico. Ves dvorec si je arhitekt zamislil v domačem slogu, da se pokrajinsko tembolj prilaga štajersko-panonskemu značaju vinorodnih Pekar. Ozadje tvorijo za te kraje najbolj karakteristične sloke »palme«, kakor imenujejo visoke topole na štajerskem. Trepetajoči zeleni stebri topol dajejo dvorec najmočnejši poudarek v vsej okolici. Ze s slike vidimo, kako vabljivo domače bo to novo središče našega vinarstva in sadjarstva.

Te dni so pričeli graditi gospodarsko poslopje, ki so stroški zanj preračunjeni na 275.000 Din. Poslopje bo do junija toliko dokončano, da bo mogoče spraviti krmo pod streho, septembra pa bo poslopje že v obratu. V posloppju so nastanjeni moderni goveji hlevi, ki bodo urejeni po navodilih sreskega kmetijskega referenta gospoda Martina Zupanca, strokovnjaka na polju kmetijskega stavbarstva. V posloppju so tudi še delavnice za cepljenje, kolarnica, stanovanja in kleti.

Prihodnje leto je na programu adaptacija in povečanje glavnega poslopja, tako da bo po vsej priliki leta 1938. gotova gradnja vsega dvorca. Banovina nam je s tem dvorcem dala res zavod, ki bo vsestransko koristil našemu vinogradništvu in sadjarstvu ter tako tudi vsemu prebivalstvu banovine.

Dr. Joško Arko, banovinski zdravnik, št. Vid nad Ljubljano.

Skrb za telesno in duševno zdravje naše vasi

Naša vas, kot ustvarjajoča sila materialnih in duhovnih dobrin, naš kmet kot temelj gospodarstva in kulture ter varuh države, mora biti zdrav telesno in duševno. Posebno skrb moramo posvetiti naši mladini, naši prihajajoči generaciji.

Začnimo takoj temeljito, bliža se 12. ura, kajti dosedanja zanemarjenost v tem pogledu se zna kruto maščevati.

So slučajji, ko otroci berajoči sami ali z mnogoštevilnimi delomržeži po cestah. Nekateri stariši jih celo pošiljajo okrog, da zapijejo potem, kar otroci obkrožajo. Kako temeljito celo veliki narodi skrbijo za svoj naraščaj nam je znano (v Italiji je že vsak dojenček v uradni in fašistični evidenci). Vsak otrok, čeprav še tako zapuščen, nam mora biti dobrodošel. Iz njega moramo napraviti zdravega in vrednega člana naroda in države. Začnimo nujno s sistematično telesno in duševno vzgojo mladine; nudimo ji pravilno prehrano, zdravo stanovanje, telesno in duševno vzgojo, kajti le zdrava mladina nas bo rešila pred propadom.

Prizadevanja strokovnih zdravstvenih organov na deželi ne bi smela ostati osamljena in pozabljena, temveč bi morala najti povsod največje in najresnejše razumevanje za zdravje in srečo naroda. Zdravnikovim prizadevanjem bi se morali pridružiti razni socialni in gospodarski ukrepi. V svrhu uspešnega delovanja zdravnika je treba zakonito ustvariti po deželi samostojne zdravstvene edinice, ki bi imele nalogo s posebnimi metodami in postopkom voditi preventivno in kurativno borbo proti najhujšim sovražnikom našega naroda. Ta

borba bodi pravi ljudski pokret, ta boj bodi bistveni in sestavni del naših socialnih in kulturnih prizadevanj. Tako delovanje naj bi polagoma prepiralo vsakega posameznika na deželi, da prinaša bolezen s seboj najtežje socialne in gospodarske posledice za družino, občino in državo ter uničuje moč in veličino naroda. Živa pa je potreba po kar najintenzivnejši kolaboraciji med zdravnikom in laikom.

S sodelovanjem vseh, ki jim je zaupano narodovo zdravje na deželi in s tesnim sodelovanjem oblasti, s socialnimi, higienimi in karitativnimi ustanovami skušajmo storiti vse, kar je za uspeh te borbe potrebno. V tej skupnosti stremljenj in hotenij je borbi proti našim najhujšim sovražnikom na deželi zajamčen uspeh, posebno ako bo res vse hrepenelo za tem uspehom.

Zdravstvena edinic na deželi bodi samostojna; v njej bodi združena vsa zdravstveno-higienska, zdravstveno-zaščitna in telesno-vzgojna služba.

Občinski oziroma banovinski zdravnik, ki je strokovni organ zdravstvene občine, vé natančno za vse higienke in druge nedostanke, pozna vse ljudstvo, pozna dobro vse slabe vplive, vraže itd. v svoji zdravstveni občini, pozna socialne, družinske in gospodarske prilike vseh občanov, skratka, živi v kar najtesnejših stikih z ljudstvom; zato je njemu edinemu najlažje delovati preventivno in kurativno v svojem okolišču.

Danes imamo sicer zakon o zdravstvenih občinah, toda ta je pomanjkljiv, kajti ta zakon nalaga banovinskemu zdravniku samo dolžnosti, ne daje pa združenju zdravstveni občini nikake samostojnosti, nobene

zakonite zaščite, nobenih finančnih sredstev za kritje zdravstveno-higienskih in zaščitnih potreb na deželi.

Z zakonom bi bilo nujno potrebno zagurati združeni zdravstveni občini samostojnost, proračun in samostojno pobiranje doklad, nuditi ji vso moralno podporo in ji kot javni zdravstveni ustanovi na deželi dati vso zaščito. Bolje je bilo urejeno tedaj, ko so obstojali še zdravstveni zastopi (zdravstvena okrožja), ki so imeli lasten proračun in so samostojno pobirali zdravstveno doklado, država pa je plačevala bivše okrožne zdravnike in sestre pomočnice.

Tudi sedaj naj bi banovina, ki je prevzela od države banovinske zdravnike in zaščitne sestre, iste plačevala in naj bi podpirala moralno in v potrebi tudi finančno, zdravstvene edinice. Za kritje vseh drugih potreb pa naj bi imela združena zdravstvena občina svojo samostojnost, svoj proračun.

Vsaka zdravstvena občina bi morala zgraditi v čim krajšem času svoj zdravstveni dom, v katerem bi se koncentrirala vsa zdravstveno-higienska in zaščitna služba in kjer bi bilo žarišče zdravstvene prosvete na deželi.

Kjer bi bil zdravstveni dom, bi moral biti tudi Sokolski dom oziroma telovadnica. Tu bi se telesno in duševno vzgajal narod, posebno mladina. Ker sta obe instituciji v tako tesni zvezi, bi bilo pametno spraviti obe pod eno streho. Na ta način bi bile šele zakonito ustvarjene temeljne edinice, katerim bi bila dana prilika zares temeljitega dela in naglega razvoja telesnega in duševnega zdravlja na deželi.

Ta javna zdravstvena ustanova bi bila v tesni zvezi s telesno-vzgojno organizacijo.

obenem pa tudi v zvezi s privatnimi socialnimi in humanitarnimi krajevnimi ustanovami, ki bi imele svoje poslovne prostore lahko v zdravstvenem domu.

Tako bi laiki in strokovni organi ves svoj okoliš in vse razmere dobro poznali, bi vse nedostanke solidarno odstranili in vsako nevarnost že v kali zatrli. Taka ustanova bi bila v zaščito zdravih in utrjevanje njih odporne sile. Vzporedno s tem pa bi skrbela za okrevanje bolnikov in ponesrečencev. V zdravstvenem domu bi bila združena vsa zdravstvena služba na deželi kakor: Dečji dispanzer in posvetovalnica za matere, šolska poliklinika, protituberkulozni dispanzer, poklicna in stanovanjska posvetovalnica, telesno-vzgojna posvetovalnica, zdravstvena prosveta, zdravljenje revežev itd. Tu bi moralo biti javno kopališče in sportni prostor. Taki javni instituciji, naj bi šle vse javne in privatne ustanove na roko. Predvsem bi morala biti taka ustanova v najtesnejši zvezi s specialnimi zdravstveno-higienskimi ustanovami (specialistične preiskave posameznih slučajev, morebitna odajda potrebnih slučajev v zdravilišče, okrevališče itd.).

Združene zdravstvene občine naj bi ne bile preveč obširne, da bi bilo delo v njih čim uspešnejše in temeljitije.

Začnimo vendar že enkrat zidati našo bodočnost na telesnem in moralnem zdravju naroda! Vzgojimo naše podeželje čim hitreje po tem vzorcu. Le tako organizirana zdravstvena občina bi odgovarjala duhu državne zdravstvene in socialne politike in velikemu državnemu programu telesne in duševne vzgoje ter regeneracije naroda. Imejmo vedno pred očmi: Brez zdravja ni življenja!

Turneja učiteljskega pevskega zbora po južni Bolgarii

Bolgarija je postala cilj vseh naših narodnih organizacij, ki hodijo po poti samega kralja Zedinitelja za bratstvom med slovanskimi narodi Balkana. Za jugoslovanskimi gospodarstveniki so obiskali Bolgarijo naši turisti in inženjerji, tudi Sokolstvo je stopilo v stik z bolgarskimi »Junaki«, a največje uspehe so v Bolgarii imeli naši pevci Zlabe Matice in že mnogo prej tudi pevski zbor ljubljanskega učiteljskega pod vodstvom skladatelja g. Emila Adamiča.

Te dni bo komponist Emil Adamič spet povedel pevce seboj v Bolgarijo. Dne 14. t. m. odpotuje namreč v Južno Bolgarijo učiteljski pevski zbor s predsednikom JUJ g. Ivanom Dimnikom, dirigentom Milanom Pertotom, a zbor bo, kakor rečeno, vodil g. Emil Adamič, vso turnejo pa g. Drago Supančič.

V torek 14. majnika zvečer se nad sto udeležencev turneje odpelje ob 19.30 z ljubljanskega glavnega kolodvora in priso 15. majnika ob 20.38 na prvo bolgarsko postajo, ob 22.45 bodo pa naše učitelje že sprejeli bolgarski kolegi v Sofiji. V četrtek 16. maja bo zvečer prvi koncert, drugi dan ob 11. pa koncert za šolsko mladino. V soboto 18. maja jutraj se odpeljejo proti Plovdivu, kjer bo zvečer 3. koncert. V

nedeljo opoldne se učiteljski zbor iz Plovdiva odpelje v Staro Zagoro, kjer bo v gledališču 4. koncert. V ponedeljek 20. maja si ogledajo Tulovo in priso opoldne v Kazanlik, kjer bo zvečer 5. koncert, drugi dan ob 11. pa matineja. V sredo 22. maja se peljejo mimo Tulova in Dabova v Sliven, kjer bo zvečer 7. koncert, drugi dan pa mimo Zimnice priso v Burgas, kjer bodo imeli 8. koncert. Na praznik sv. Cirila in Metoda, 24. maja, bodo naši učiteljski pevci opoldne v Burgasu sodelovali na proslavi tega pomembnega slovanskega praznika, drugi dan se pa odpeljejo v Jambol, kjer bodo koncertirali devetih. V nedeljo bodo imeli še matinejo za šolsko mladino, zvečer se pa po desetih koncertih vrnejo v Sofijo, ki si jo bodo ogledovali v ponedeljek 27. maja. Zvečer ob 20.30 se bodo poslovili od svojih gostiteljev in odpeljali z brzovlakom v Jugoslavijo. V torek, 28. majnika, se učiteljski pevski zbor pokloni na grobu Viteškega kralja Aleksandra I. na Oplenju in se spet vrne v Ljubljano 29. maja ob 1.30. Da se ta odlični pevski zbor s svoje turneje vrne z največjim moralnim uspehom, je več kot gotovo, zato pa turneji moramo pripisati tudi največji pomen in bomo zato o njej tudi še poročali.

Ljubljana, kakor jo vidi tujec

Nedeljska »Frankfurter Zeitung« objavila pod naslovom »Po jugoslovanskih mestih« članek Hermanna Pörzgena, ki v zelo laškavih besedah opisuje svoje vtise iz Jugoslavije.

»Tako ko prestopi tujec jugoslovansko mejo doživi nekaj lepega. Slovensko kmečko dekle z rdečo naglavno ruto gre od oddelka do oddelka vagona in ponuja za mal denar obložene kruhke, jajca in sir. — Tak-le sandwich stane v Italiji tri lire — tukaj pa niti polovice ne. Kuhano jajce me ne stane niti 5 pfenigov. Splah so pa cene v Jugoslaviji, tako kar se vožnje, stanovanja in prehrane tiče, tako nizke, da je potovanje po Jugoslaviji omogočeno vsakemu.«

O Ljubljani pravi pisec, da spominja na Solnograd, le da je življenje v Ljubljani mnogo pri-

jetnejše in tišje. »Ze iz vlaka se ti odpre čudovita tivolska aleja. In ceste so bele, snažne in lepe. Za 36 dinarjev, to je za manj kot 3 marke, dobiš v bližini postaje čisto, lepo opremljeno hotelsko sobo s tekočo toplo in mrzlo vodo in z bleščetimi parketnimi podom.« Pisatelj z ljubezno opisuje ljubljanski grad, nove bele mostove preko Ljubljanice, stare cerkve, baročne fasade, muzeje, spomenike, šole in novo arhitekturo sodobne Ljubljane.

Tudi nebotičnik, iz katerega ima tujec čudovit razgled na vso okolico ga je presenetil. »Iz Ljubljane nihaš daleč do prelestnega blejskega jezera, kjer preživijo jugoslovanski kralji letne mesece, in ki je gotovo najčudovitejše letovišče te prekrasne dežele.«

Osuševanje kraške kotline pri Planini

Poplave napravijo vsako leto na kraškem svetu Cerkniškega jezera in vse kotline pri Planini ogromno škodo, zato je treba spet odpreti zasute požiralnike pod Ivanjim selom in napraviti tudi nove, da se s tem pospeši odtok voda. Prekomerna pospešitev odтока poplav iz planinskih kotlin bi pa spet povzročila večje in gostejše poplave na spodnjem ljubljanskem barju. Čiščenje požiralnika Cerkniškega jezera Velika Karlova je že dalo povod za pritožbe Barjanov. Planinska kotlina pa trpi zaradi poplav in bo prizadeta v še večji meri tudi zaradi obsežnih odvajalnih del, ki jih delajo baje Italijani v višji Postojski kotlini. Da pridemo do načelnih smernic, kako je treba postopati pri odvajalnih delih kraških kotlin, zlasti pa zato, da ugotovimo, kje naj delamo dalje, je banska uprava sklicala anketno komisijo. Te važne ankete, ki bo konec meseca majnika, se udeležijo za tehnični oddelek banske uprave tehn. inšp. Rudolf Zajec in tehn. viš. svetnik inž. Karel Sturm, poleg tega pa tudi zastopniki vodopravne referata in tehn. viš.

svetnik inž. Alojzij Hočevar, ki vodi odvajalna dela v starotški in cerkniški kotlini ter je o tem svetu najbolj informiran. K anketnemu pregledu in diskusiji bodo vabljene tudi vodne zadruge starotška in cerkniška ter glavni odbor za obdelovanje Ljubljanskega barja, a za planinsko kotlino občinska uprava v Planini.

Dve novi ženski knjigi

Za veliko noč sta prišli na trg dve lepi ženski knjigi: »Breze in bori«, pesniška zbirka Mare Lamutove, in Lojzke Meglič-Hočevarjeve »Moj novorojenček«, zbirka koristnih navodil in uzorcev za nego in opremo dojenčka. Prvo knjigo je v krasni opremi izdala Belo-modra knjižnica, druga je pa izšla v založbi »Ženskega Svetla«. V tej knjigi najdeta tudi kmetka in delavska žena dragocene nasvete za pravilno ravnanje z malim otrokom.

Odmevi

O italijansko-francoskem prijateljstvu po sporazumu z dne 7. januarja 1935 in zlasti po konferenci v Stresi piše pariški »Temps« z dne 24. aprila t. l. na uvodnem mestu med drugim tudi to-le: »Med Francozi in Italijani so se razvijale včasih zelo ostre polemike interesnega značaja, rekli bi družinski spori, toda globoko čustvo velikega latinskega sorodstva je vendarle vselej zmagovalo nad vsemi občutljivostmi. Nikoli nismo domislili, da ne bi skrb za naše stalne interese privedla obeh narodov k temu, da se združita v enotno fronto proti kakršnikoli evropski katastrofi. Saj vsako ogrožanje Italije predstavlja nujno nevarnost tudi za Francijo, ustvarja obenem nevarnost za Italijo. V tem tiči glavni razlog za francosko-italijansko solidarnost. Seveda, samo naravne simpatije, samo rasne sorodnosti, skupni kulturni in civilizacijski aspiraciji, kakor tudi dejstvo, da dva naroda na enak način čutita in mislita, še ne zadostuje za ustvaritev solidarnosti, ali vsaj paralelne politike. Politika, ki določa bodočnost velikih narodov, je v svojem bistvu izključno realistična in se ne more kot taka naslanjati samo na čustva. Če po svoji naravi je dolžna naslanjati se pred vsem na interese, ki naj jih ščiti in razvija. Toda bratsko čustvo, ki črpa svojo moralno silo v skupnosti izvora in skupnih težnjah, lahko v veliki meri olajša nalogo tistih, ki se kar najbolj trudijo, da spravijo v medsebojno skladnost in koordinirajo interese dveh narodov, katerih dober sporazum je neobhodno potreben za obdržanje reda v Evropi... Priznati moramo g. Mussoliniju, da ga je njegov čut za politične potrebe pripravil do tega, da je v najprimernejšem trenutku napravil gesto, ki se je nujno narinjala, če se je hotelo iz francosko-italijanske sodelovanja storiti živo realnost. Z ene kakor druge strani se je domnelo potrebo po črtanju preteklosti... To kar je bilo v danem trenutku najbolj potrebno, je bila ustvaritev popolne paralelne akcije obeh kabinetov glede na splošne evropske zadeve. Začeti pa je bilo seveda najprej z ureditvijo nekaterih francosko italijanskih vprašanj, in to v posvem realnem duhu bratstva, tako, da bi odslej ta vprašanja ne mogla več v ničemer ovirati skupne politike obeh vlad... — Dokler bodo Anglija, Francija in Italija delovale skupno, mir ne bo skaljen ne na Zahodu, ne v Srednji Evropi. Pa tudi na evropskem Vzhodu ne, če bodo te tri velesile znale vnesti vso potrebno odločnost v ustvaritev splošnega varnostnega sistema, ki naj zagotovi naš kontinent pred vsako morebitno avanturo. Prav radi tega tvori doslej stalno sodelovanje Francije in Italije ono novo dejstvo, ki je popolnoma spremenilo mednarodni položaj in ki je obenem prineslo prvi svet v obnočljeno zaupanje narodov.«

O vprašanju restavracije Habsburžanov piše »Neue Zürcher Zeitung« z dne 30. aprila med drugim tudi tole: »V mareu je Titulescu na svoji poti v Beograd in v Bratislavo dal podpisati Jevtiču in Benešu protokol, s katerim se vse tri države Male antante medsebojno obvezujejo, da se bodo z vsemi silami uprle poskusa habsburške restavracije v Avstriji. Po tem protokolu bi vsak poskus restavracije povzročil takojšnjo prekinitev diplomatskih odnosov in izmenjave blaga ter ustavitve železniškega prometa med Malo antanto in Avstrijo. Če bi te mere ne zalegle, bi države Male antante izvedle mobilizacijo in svoje čete koncentrirale ob meji. Vsebinsko tega protokola so države Male antante sporočile francoski vladi. Poudariti je treba, da je vprašanje restavracije Habsburžanov samo teoretičnega značaja. Praktično nihče ne misli — in avstrijska vlada še najmanj — na zapetno postavitve Otona Habsburškega na avstrijski prestol. Suschniggova vlada je ponovno, kakor že prej vlada pokojnega Dollfusa, izjavila, da bi dopustila povrnitev Habsburžanov in zapetno uvedbo monarhije v Avstriji le na pristanelek velesil in avstrijskih sosedov. Mussolini, ki je bil prej naklonjen restavraciji, je sedaj svoje stališče spremenil; francoski vladi — kljub naklonjenosti nekaterih ministrov restavraciji, med njimi Flandina, ki vidi v restavraciji najboljšo oviro proti anšlusu — ne bo nikdar prišlo niti na misel, da bi v tem smislu pritiskala na Malo antanto. Prav tako bi pa naredeni protokol Male antante avstrijska vlada upravičeno lahko smatrala za vmešavanje v njene notranje zadeve, vmešavanje, ki ni nikakor v skladu z duhom bodočega paktu o nemeešavanju.«

Drobiž

Otroci brez nadzorstva. Po poročilu občinske uprave v Moskvi so meseca marca redarji ustavili nad 1200 otrok, ki so se potepali po moskovskih ulicah brez vsakega nadzorstva.

Požar v tiskarni irske loterije. Reuter poroča iz Dublina: Davi je izbruhnil v poslopiju tiskarne, kjer tiskajo srečke irske razr. loterije ogromen požar. Ognjegasci ga skušajo omejiti. Boje se, da bo mogoče postalo plen plamenov in da ne bo mogoče rešiti ničesar. Redarji komaj vzdržujejo red in odpravljajo ogromno množico radovednežev.

Sport

Propagandni lahkoatletski miting ASK Primorja

V soboto in nedeljo priredi ASK Primorje na svojem igrišču propagandni miting. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti. Pričetek tekmovanja je v soboto ob 15.30, v nedeljo ob 9.30. Prijave je poslati na naslov: Savo Sancin, Tavčarjeva ulica 1/III. do 10. maja.

Prijavnina Din 5— za točko in osebo. — Din 15— za moštvo. Prijavnino je treba priložiti prijavi. Nagrade: če je v vsaki disciplini pet tekmovalcev, dve priznanici, če jih je pa več kot pet, tri priznanice. Tekmovanje se vrši po pravilih JLAS.

Vrstni red disciplin: Sobota ob 15.30: 1. 100 m sen. hand., 2. 100 m sen., 3. 100 m jun. C, 4. met krogle, 5. skok v višino, 6. skok v viš., jun. C, 7. 400 m, 8. met diska, 9. skok v dalj., z zaletom, 10. skok v dalj. z zal. jun. C, 11. 1500 m, 12. 1500 m jun. C. — Nedelja ob 9.30: 1. 1200 m sen. hand., 2. 200 m sen., 3. 200 m jun. C, 4. met kopja, 5. troskok, 6. troskok jun. C, 7. 800 m, 8. met kladiva, 9. skok ob palici, 10. skok ob palici jun. C, 11. tek 5000 m, 12. 4×100 m sen., 13. 4 krat 100 m jun. C.

POJASNILO

Z ozirom na našo pripombo (v poročilu o lahkoatletskem mitingu SK Sloge), da je SK Ilirija bojkotirala lahkoatletski miting ASK Primorja dne 27. marca, nam sporoča lahkoatletska sekcija SK Ilirije, da na to prireditve sploh ni bila povabljena.

Kdo je zabil največ golov?

Skupno je bilo dosedaj doseženih v ligaških tekmah 105 golov, ki odpadejo na naslednje igralce:

po 7 golov: Kragić (Hajduk), Babanović in Tomašević (Bask);

po 6 golov: Lemešić (Hajduk);

po 5 golov: Medarić (Hašk), Zagorac (Slavija S.);

po 4 gole: Petrak (Hašk), Rosić (Hajduk), Martinović (Concordia), Slosić (Slavija O.). Zemljčić (Primorje);

po 2 gola: Fink, Horvat (Hašk), Žulj (Hajduk), Eger, Hrubec, Selc (Slavija O.), Popović, Sekulić (Jugoslavija), Janežič (Primorje), Vujadinović (BSK);

po 1 gol: Bakotić, Kocić (Hajduk), Jazbec, Kodrnja, Pleše, Ralić, Solerti, Valjarević (Concordia), Sarić (Bask), Gerger, Korbut (Slavija O.), Marković, M. in N. Perlić, Zečević (Jugoslavija), Cvitković, Dugonjić, Marić, Pezić (Slavija S.), Božović, Glišović, Marjanović, Šurdonja (BSK), Antolković, Kotković, Novosel, Živković (Gradjanski);

1 antogol: Mitrović (BSK). Zanimivo je

dejstvo, da je Zagorac, čeprav je branilec, dosegel kar 5 golov, in sicer iz prostih strellov ali enajstmetrovk.

Evropski nogometni preaki 1. 1935.

V Angliji, kjer so se prvenstvene tekme zaključile 4. t. m., si je osvojil prvenstvo Arsenal, za njim pa so se placirali: Sunderland, Sheffield Wednesday (letošnji zmagovalci v tekmah za angleški pokal) in Manchester City. V drugo ligo prideta, zadnje placirana kluba Leicester City in Tottenham H., v prvo ligo pa napredujeja Brentford in Bolton Wanderers. Novi škotski prvak je Glasgow Rangers, ki si je letos osvojil tudi škotski pokal. Sedaj odhaja na turnejo v Kanado in USA.

Na Holandskem, še ni padla odločitev; momentano vodita v prvenstvu P. S. V. in Go Ahead.

V Belgiji se je prvenstvo odločilo že v marcu. Letošnji mojster je zopet Union St. Gilloise, ki uživa to čast že tretjič zaporedoma.

V Franciji je pozicija F. C. Sochauxa, vsled poraza po F. C. Antibes sicer nekoliko ogrožena, vendar pa ima 3 točke naskoka, tako da bo vendarle osvojil mojstrstvo.

Zelo negotovo je še prvenstvo v Švici, kjer vodi Servette s 36 točkami pred Luganom s 35 točkami.

V Italiji se bo odločilo vprašanje najbrže med Ambrosiano in Juventusom, ki imata oba po 36 točk iz 25 tekem. Fiorentina jima sledi z 1 točko razlike.

Avstrijski letošnji mojster je F. C. Rapid, ki ima 7 točk več, kot drugo plasirana Admira.

Na Češkoslovaškem, je zopet vprašanje, Slavija ali Šparta? Zaenkrat je Slavija za 1 točko pred Šparto.

Manchester City na Dunaju

Danes igra na Dunaju proti Rapidu tretje placirani klub angleške lige Manchester City. Angleži so v prav dobri formi, saj so porazili v svoji zadnji prvenstveni tekmi v soboto Wolverhampton Wanderers z nič manj kot 5:0. Tudi Rapid, ki si je letos enajstič osvojil avstrijsko prvenstvo, je po nedeljski zmagi z 8:1 nad F. A. C. sodeč v sijajni formi. Angleži nastopijo v postavi: Swift, Dale, Barnett. — Barkas, Cowan, Busby — Tose-land, Herd, Tilson, Heale, Brook.

NEMCIJA — IRSKA

Današnje srečanje obeh reprezentanc je prvo, odkar nastopajo Irski kot državni team Irski. Igrali bodo v Dortmundu. Irski pošljejo v boj v glavnem isto enajstoročje, ki se je udeležila tekem za svetovno prvenstvo v Italiji. Nemci pa so moštvo, ki je igralo in zmagovalo s 6:1 v Bruslju nad Belgijo, precej izpremenili. Tako so izmenjali obrambni trio in oba stranska krilca.

Vzgoja dobrih gospodinj

Že Napoleon je dejal, da mora najprej vzgojiti dobre matere, kdor hoče ustvariti močno državo, in tega načela se drže tudi naši zavedni železničarji. Njih Nabavljalna zadruga je namreč priredila že 2 dneva in 8 večernih gospodinjskih in kuharskih tečajev za železničarske žene in dekleta, ki tako dala svojemu stanu že 200 takih gospodinj, ki bodo v svojem bodočem domu znale iz zakonskega jarma ustvariti prava nebesa. Vse gojenke teh tečajev so pa tudi zavedne in za Jugoslavijo navdušene državljanke, ki bomo njih naraščanju brez skrbi izročili bodočnost države.

Te dni so spet zaključili oba tečaja in gojenke so povabile svoje pokrovitelje na sijajno pripravljeno slavnostno večerjo. Strokovna učiteljica gđ. Prašnikarjeva je mlade dame v štirih, v večernem tečaju pa v treh mesecih tako izpopolnila, da so se izkazale s to večerjo v resnici za prave umetnice, kar se tiče serviranja z umetniškim okusom izvrstno pripravljenih jedil, predvsem pa tudi, kar se tiče prijazne in zabavne gostoljubnosti ter družabništva. Skoraj bi rekli, da prijetno gostoljubnost in zabavno družabništvo v naših hišah najbolj pogrešamo, da očetje le praveč radi posedajo po gostilnah in kavarnah. Doma mora biti vse v redu in tudi vse dobro pripravljeno, poleg tega pa tudi tako lušno in fletno, da vsakdo rad pride v goste!

Gojenke so lepo glasbeno dvorano »Sloge« okrasile z jabolčnim cvetjem in z njim ter s svojo mladostjo so nam pričarale res najlepšo pomlad. Že malo priletnim dostojanstvenikom se je kar samo smejalo, saj je bila tudi postrežba tako pomladansko dražestna in pomlajujoča! Seveda je pa tudi izvrstni jazz »Sloge« s svojo izvrstno in pridno igro pripomogel k najboljsemu razpoloženju.

V goste so prišli načelnik g. dr. Fatur kot zastopnik direktorja g. Cugmusa, načelnik g. Deržić za Zvezo nabavljalnih zadrug, svetnik g. Planinšek za upravo Ljubljanskega dvora, svetnik g. Punčuh kot predsednik Nabavljalne zadruge, g. inž. Fine za žel. direkcijo, nadzornik g. Škulj

za prosvetni oddelek banske uprave, a tudi inspektor češkoslovaškega prometnega ministrstva g. Sejk je z navdušenjem pohvalil uspehe gojenk.

Za uvod je živosrebrna gđ. Slavica Osolinova zapela veselo pesmico o kuhinjski umetnosti in ljubezni. No, če je gospodična tudi tako dobra kuharica, kakršna je pevka, kar zavidamo njenega bodočega možička. Posebno se je pa zahvalila vzorni učiteljici gđ. Prašnikarjevi in zares dobremu ter skrbnemu hišnemu očetu, viš. kontrolorju g. Jožetu Furlanu.

Hišni oče g. Furlan se je zahvalil predvsem kr. banski upravi, ki je dodelila tečajem svojo učiteljico, upravi direktije drž. železnice, ki je dala potrebne prostore na razpolago, seveda pa tudi Nabavljalni zadrugi, ki z vsemi svojimi močmi skrbi za to, da se nudi na najcenejši način preprotna gospodinjska izobrazba ženam in dekletom železničarjev brez razlike njihovega čina v službi. Najbolj je pa govornik seveda pohvalil pridne gojenke in jim zato dal poln koš dobrih očetovskih nasvetov na pot v življenje. Načelnik g. dr. Fatur je gojenkam čestital v imenu direktorja g. Cugmusa ter jim v šaljivem govoru, polnim modrosti, svetoval dosti optimizma, zastopnik banske uprave nadzornik g. Škulj je pa svojim čestitkam pridružil tudi občudovanje tako velikega razvoja in napredka tečajev. V imenu gojenk se je gđ. Sajetova zahvalila gđ. Prašnikarjevi in ji izročila lep dar, prav tako pa je v zahvalo pripelala tudi očku Furlanu dehteč pušljice. Tudi gđ. Herma Jordanova je zapela veselo pesmico o usodi naših hčera in s hčarami oblagodarjenih družin, a tudi druge gojenke so pokazale svoje umetnosti, edino preskromna temperamentna Marija kot šolana umetnica ni marala briljirati kot solistka. Petje in ples sta z židano voljo zaključila lepo večerjo, kjer je bilo seveda sklenjenih tudi premnogo do smrti zvestih prijateljstev.

Pravijo, da so železničarji kasta zase, vendar naj jih pa vzamejo drugi stanovi za zgled, saj so prav železničarji iz lastnih moči v vseh pogledih na višku.

Rudarski staroupokoijenci brez pomoči

Rudarski staroupokoijenci so prejeli poleg skromne pokojnine še doklade iz pokrajinskega pokojninskega sklada rudarjev za Slovenijo v malenkostnem znesku od Din 100— do 150— na mesec. Poleg navedenega pa so ti reveži prejeli še trome-sečno izredno podporo Din 200—. Pokojnina, ki v največ primerih ne dosega niti Din 10— reci: deset dinarjev na mesec, nikakor ne more biti zadostna za preživljanje rudarjev, odnosno upokoijencev, ki imajo poleg sebe še ženo, in bi ta znesek bil komaj za sol in vžigalice.

Z dokladami, ki jih prejema staroupokoijenci, jim je bilo mogoče preživljati sebe le štirinajst dni z najskromnejšo prehrano, dočim so bili ostale dni primorani stradati, ker tudi ta doklada ne more zadostovati za redno, čeprav skromno preživljanje. Izredne podpore, ki so jih prejeli, so bile reducirane tako, da niso bile izplačane trome-sečno, pač pa so dobili to izredno pomoč le dvakrat v letu, in sicer za božič in veliko noč. Redukcija izredne pomoči je šla dalje. Od prejšnjih zneskov, ki so jih prejeli, čeprav letno namesto štirikrat, so staroupokoijencem vzeli še eno četrtino.

Za božič v letu 1934. so rudarski staroupokoijenci še prejeli to, do kraja znižano izredno pomoč. Za veliko noč so si obetali, da bodo, kakor prejšnja leta, dobili to podporo, ali žalibog ni bilo ničesar. Zadnji up teh revežev, ki so pustili pri 30 do 45 letnem delu ne samo svojo mladost, temveč tudi vse svoje moči v stalni nevarnosti za svoje življenje, je bil, da bodo to izredno podporo dobili pri izplačilu doklad. Doklade so bile izplačane, ali običajne pomoči ni bilo.

Tako se upravičeno pritožujejo te vsega usmiljenja vredne žrtve svetovne gospodarske krize in uredništvo se je takoj obrnilo na mero-dajno mesto, kjer je dobilo tudi prav tolažilna pojasnila. Rudarskim staroupokoijencem lahko torej sporočimo novico, da bodo po možnosti dobili zaostalo izredno podporo, ker bo o tej stvari že prihodnji teden razpravljali glavni upravni odbor Glavne bratovske skladnice. Poleg tega naj pa počakajo še nekaj dni, da izide pravilnik pravkar ustanovljenega sklada za sanacijo pokojninskih blagajn, ki bo uredil tudi to pereče vprašanje.

Kultura

—k Franc Lehar, komponist znanih operet Frasquita, Grof Luxemburg, Zemlja smehljaza itd. je te dni dopolnil 65. leto svojega življenja.

—k »Evropa danas«, nova knjiga M. Krlježe je pravkar izšla in prinaša socialno politične študije, kakor o Lunačarskem, o socialni demokraciji, o Freudu, Schopenhauerju itd. Napovedani sta še knjigi: »Banket u Blitvia« in »Knjiga proze«.

—k »Članki o književnosti«, knjiga, ki jo je napisal hrvatski literarni zgodovinar in kritik Anton Barac, je izšla v Zagrebu. Iz-zveni v konstatcijo, da se v hrvatski književnosti ne dogaja nič novega, stremljenja, ideje in pogledi so vedno isti, ponavlja se tudi slog in raba besed v stavku. Opozorjamo na članek »O početkih realizma pri Srbih in Hrvatih«, ki bo gotovo vzbudil pozornost čitatelja, ki ga zanima literarna zgodovina.

—k O Angelu Cerkevniku piše zagrebški »Morgenblatt« 5. maja t. l., da je pisatelj, ki ga pred vsem zanima etična problematika polpretekle dobe, o kateri rad govori z dolgi-mi, lirčno usmerjenimi besedami, ne da bi jo zagrabil globlje in jo razrešil. Zato tudi oce-nja njegovega najnovejšega dela »Kdo je kriv?« (igranega v mariborskem gledališču) ni pozitivna.

—k Ante Katanarić, akademski slikar in profesor, je umrl v 57. letu starosti. Znan je bil po svojih veseloigrah, od katerih je dve odlikovalo hrvatsko društvo ljudskih igralcev (Matica hrv. kazališnih dobrovoljaca).

—k Druga razstava zagrebških umetnikov, na kateri sodeluje 40 zagrebških slikarjev in kiparjev je otvorjena v Umetniškem paviljo-nu v Zagrebu.

—k Državni literarni muzej v Moskvi je otvoril razstavo v spomin 75letnice rojstva umrlega pisatelja Čehova. Muzej, ki ga vodi V. D. Bonč-Brujevič je razstavo zelo dobro pripravil. V njej se nahajajo fotografije in slike Čehova, rokopisi, dokumenti, prevodi, citati iz pisem in del — in je urejena krono-loško.

—k V Pragi je izšla v založbi »Orbis« knjiga Karla Kautskega z naslovom »Aus der Frühzeit des Marxismus«, ki vsebuje 155 pisem iz leta 1881. do 1895., ki so jih pisali Engels, Kautsky in Marx.

—k Rudolfo Baksegu, † 7. novembra 1933, baritonistu zagrebške opere, po rodu Slove-nec, odkrijejo 7. maja t. l. v Zagrebu na-grobni spomenik.

—k Dr. Branko Gavella se vrača v Beograd. Znani jugoslovanski režiser dr. Branko Gavella, ki je postavil na našem odru v ope-ri »Luiz«, v drami pa »Gospodo Glembe-ve«, »V agoniji« in v poslednjem času »Ma-tička«, in ki je zadnje čase deloval kot reži-ser v Brnu, se — po časopisnih poročilih — zopet vrača na beograjsko Narodno gledališče.

Naše vinogradništvo

Dravska banovina ima danes približno 24.225 ha vinogradov, ki so dali v zadnjih 6 letih naslednje množine vina: leta 1929. 384.292 hl, leta 1930. 361.362 hl, leta 1931. 493.687 hl, leta 1932. 559.133 hl, leta 1933. 270.473 hl in leta 1934. 266.624 hl ali povprečno okroglih 390.000 hl na leto, kar znaša na 1 ha 1.633 l, na vsakega prebivalca pa 34 litrov vina na leto.

Ako primerjamo Dravsko banovino z ostalimi banovinami, opazimo, da jo presegajo po površini vinogradov samo:

Dunavska banovina s petletnim povprečjem v letu 1929-33. s 48.758 ha vinogradov in 950.844 hl vina;

Savska banovina z 41.047 ha vinogradov in 956.966 hl vina, in

Primorska banovina s 34.532 ha vinogradov in 631.510 hl vina; med tem, ko zaostaja za njo:

Moravska banovina z 21.855 ha vinogradov in 469.184 hl vina;

Vardarska banovina s 11.346 ha vinogradov in 131.579 hl vina;

Zetska banovina s 6.318 ha vinogradov in 121.164 hl vina;

Drinska banovina z 2.765 ha vinogradov in 62.703 hl vina;

Uprava mesta Beograd s 754 ha vinogradov in 18.288 hl vina, in

Vrbaska banovina s 280 ha vinogradov in 5.379 hl vina.

Vinogradništvo Dravske banovine lahko delimo v dva dela: v severovzhodnega s kvalitno proizvodnjo in vzhodnega ter jugovzhodnega s pretežno kvantitetno proizvodnjo. Seveda je povsod mnogo prehodov in se najde v vsakem vinarskem okolišu cela vrsta goric, ki bi jih po kakovosti pridelka morali izločiti iz enega predela in prištevati k drugemu.

V kvalitnem predelu se priporoča od belih sort predvsem laški rizling, beli burgundec in zeleni silvanec, dalje traminec, renski rizling, šipon, muškati silvanec, žlahtnina, bela klevna, rulandec, Bouvierjeva ranina in rumeni muškati; od črnih sort pa modri burgundec, modra frankinja, modra portugalka in ponekod še vranek.

V kvantitetnem predelu se priporoča predvsem rdeča kraljevina, zeleni silvanec in žlahtnina, dalje beli burgundec, traminec in laški rizling od belih sort in žametasta črnina, modra frankinja in modra portugalka od modrih sort. Osnovna sorta za cvček je žametasta črnina s prinesom kraljevine in raznih drugih sort.

Pri današnji gospodarski krizi ima kvalitni vinarski predel težji položaj od kvantitetnega. Plemenite, fine trsne sorte rode pač mnogo manj kot stare domače sorte. Zlasti v starejših vinogradih, ki niso bili zasajeni s selekcioniranimi trsnjem in niso bili cepljeni na odgovarjajoče podlage, je pridelek sortnega vina razmeroma pičel in izkupiček mno-

gokrat ne krije proizvodnih stroškov, četudi je cena sortnega vina sorazmerno višja kot cena navadnega namiznega vina. Pri nameravani obnovi vinogradov morajo zato vinogradniki in trsnarji posvečati posebno pozornost strogi selekciji in zdravim, dobro zaraščenim cepljenkam, cepljenim na podlagah, ki v vsem odgovarjajo položaju in vrsti zemlje, kjer bodo rastle. Vinogradnik ima z enkrat zasajeno gorico 30-40 let približno enak trud in skoro iste stroške, če vinograd rodi bogato ali slabo. Poleg obdelave, pravičnega gnojenja in borbe proti raznim boleznim in škodljivcem, je zlasti izbira trsa za uspeh odločilna in od nje je odvisno, ali bodo dali vinogradi razmeroma bogato, a pri tem odlično kapljico. Posebno siromašnejši vinogradniki se tega dejstva zavedajo premalo. Denar se danes težko dobi in tako vinogradnik večkrat kupi nezanesljivo, neselekcionirano trsje za nekoliko nižjo ceno. Pri takem nakupu sicer prištedi nekaj kovačev, izgubi pa zaradi slabšega donosa in manjvredne kakovosti pridelka letno težke stotake.

Dolgoletne izkušnje naših naprednih vinogradnikov in vinarskih strokovnjakov so danes zbrane v »Trsnem izboru za Dravsko banovino«, ki ga pravkar izdaja kmetijski oddelek banske uprave. V interesu vsakega vinogradnika je, da se tega izbora tudi drži in črpa koristi iz bogatih izkušenj, ki jih je dala praksa zadnjih desetletij.

Posebne važnosti za naše vinogradništvo je enotna borba proti raznim boleznim in škodljivcem vinske trte. Banska uprava organizira na svojih trsnicah in kmetijskih šolah posebne antiperonosporične postaje, ki bodo aktivno posegle v boj proti vsem boleznim in škodljivcem na vinski trti, v prvi vrsti pa proti peronospori, ki povzroča letno samo v Dravski banovini milijonsko škodo. S pravočasnim škropljenjem pa bi se dala škoda znatno zmanjšati. Te postaje bodo natančno zasledovale razvoj bolezni, zlasti peronosporo, in sporočale vinogradnikom potom banske uprave, radia in dnevnega časopisa pravilni čas škropljenja in preizkušene metode za zatiranje raznih bolezni in škodljivcev. Želeli je, da se vinogradniki tudi sami pridružijo tej akciji in iz nje črpa jo pouk in koristi, obenem pa, da se poslužijo tudi obeh kmetijskih in poskusnih postaj v Ljubljani in Mariboru v vseh vprašanjih glede ugotovitve in uspešnega zatiranja raznih rastlinskih bolezni in škodljivcev. Poudariti pa je treba, da je uspešno zatiranje bolezni in škodljivcev, zlasti peronosporo, odvisno predvsem od pravočasnega in pravičnega škropljenja, ne pa toliko od pretirane koncentracije škropiva. Kot primer omenjam, da uporabljajo znana vinogradniška posestva Clotarja Bouvierja v Gor. Radgoni vse leto le 1 kg modre galice na 1 hl vode s prav dobrim uspehom; uporaba nad 2 kg galice na 1 hl vode pa je naravnost razmetavanje denarja.

(Koniec prihodnjice)

Propagandno-gospodarska ekskurzija v Levanto

»Zavod za pospeševanje zunanje trgovine« in »Jugoslovansko-palestinski gospodarski odbor« priredita prvi propagandni gospodarski izlet v levantske dežele z luksuzno ladjo »Princesa Olga«, ki je last jugoslovanskega Lloydja v Zagrebu. Program potovanja: Odhod iz Splita v soboto 1. junija ob 10., odhod iz Dubrovnika v soboto 1. junija ob 21.30, odhod iz Pireja v ponedeljek 3. junija ob 16. Prihod v Aleksandrijo 6. junija ob 7., odhod iz Aleksandrije v sredo 5. junija ob 14., prihod v Haifo v četrtek 6. junija ob 12. Bivanje v Palestini od četrтка 6. junija do srede 12. junija. V sredo 12. junija odhod z vlakom iz Palestine v Egipt. Prihod v Kairo v četrtek 13. junija. Bivanje v Egiptu od četrтка 13. junija do sobote 22. junija. Odhod iz Aleksandrije v soboto 22. junija ob 19., prihod v Pirej v ponedeljek 24. junija ob 11. Odhod iz Pireja 24. junija ob 18., prihod v Dubrovnik v sredo 26. junija ob 5. Odhod iz Dubrovnika 26. junija ob 9. in prihod v Split 26. junija ob 18.30.

Za to potovanje jugoslovanskega Lloydja v Zagrebu je dovoljena udeležene, trgovcem izvoznikom, ki se bodo prijavili preko »Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine«, izjemno nizka cena za vožnjo tja in nazaj in za oskrbo na ladji »Princesa Olga«.

Kakor se iz gornjega programa vidi, se izletniki lahko vkreajo na ladjo v Splitu, Dubrovniku ali Pireju ter se peljejo z ladjo preko Aleksandrije v Haifo ter se tam izkreajo.

Za bivanja v Palestini priredila »Zavod za pospeševanje zunanje trgovine« in »Jugoslovansko-palestinski gospodarski odbor« 7., 8. in 9. junija poslovna predavanja za naše in palestinske gospodarstvenike, 10. in 11. junija bo pa razgled in obisk posameznih znamenitosti v Palestini (Haifa, Jafa, Telaviv, Jeruzalem. Mrtno morje itd.), v sredo 12. junija odhod iz Jeruzalema z vlakom v Kairo čez Sueški prekop. V četrtek 13. junija in 14. in 15. junija bodo imeli naši gospodarstveniki konferenco z egiptskimi tovarniš. Prihodnje dni, 16., 17. in 18. junija, si bodo izletniki ogledali egiptске znamenitosti (piramide, muzeje, grob Tutankamna, Nil itd.),

19. junija bo pa odhod z vlakom v Aleksandrijo in konferenca s tamkajšnjimi gospodarstveniki vse do odhoda ladje, to je 22. junija.

Namen tega izleta je, da se da priložnost izvoznikom našega blaga, zlasti izvoznikom živeča in takšnega blaga, ki se hitro pokvari, da se osebno seznanijo z vsemi tehničnimi napravami za prevoz takšnega blaga, z ladjo »Princesa Olga« in z vsemi tehničnimi napravami pristanišča v Haifi in Aleksandriji za spravljanje takega blaga.

Konferenca v Palestini in Egiptu, ki jih bo organiziral »Zavod za pospeševanje zunanje trgovine« skupaj z »Jugoslovansko-palestinskim gospodarskim odborom«, imajo namen spraviti naše izvoznike v neposredne stike s palestinskimi in egiptskimi uvozniki, tako da se bodo na licu mesta lahko s temi uvozniki pogovorili glede praktične strani prodaje našega blaga in za sklenitev novih kupijskih zvez.

Ti razgovori bodo v toliko olajšani, ker bodo mnogi izvozniki lahko vzeli s seboj manjše poskusne partije blaga, ki ga bo za neznatno odškodnino prepeljala ladja »Princesa Olga«. Na teh konferencah bo posebna pozornost posvečena plasiranju teh le naših proizvodov: 1. mesa, surovega in svežega, svežega in suhega sadja in povrtnine, 2. žita, moke in izdelkov iz moke, 3. sir in maslo, 4. tobak v listih, 5. cikorija, hmelj, gobe, zdravilna zelišča, kvas, gorčica, 6. kis, pivo, vino, konjak in likerji, 7. sladkor, 8. ribe in konzerve, in 9. vse drugo, kar bi se utegnilo priti v poštev. Naši izvozniki, ki bi se želeli udeležiti tega propagandnega gospodarskega izleta v Jutrovo dežele, se opozarjajo, naj se nujno in neposredno prijavijo »Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine«, Beograd, Ratniški dom, telefon št. 18.327 ali 12.310. Tam dobe vsa potrebna podrobna pojasnila. Prijave se sprejemajo najdalje do vstetega 10. maja.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

Radio

Sreda, 8. maja.

Ljubljana: 12.00 Sedaj pa naokrog! (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Cas, vreme, obvestila — 13.20 Operne fantazije na ploščah — 14.00 Vreme, borza, spored — 18.00 Delibes: Balet Sylvia — 18.20 Pogovor s poslušalci — 18.40 Cas, poročila, spored, obvestila — 19.00 Iz šlezjskih revirjev (rečita Ciril Debevec) — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Mi, kar nas je kovačev (delavska pesem in beseda) — 21.30 Cas, poročila, vreme, spored — 22.30 Bratci veselji vsi (Banovec-Zagar-Stanko). — Beograd: 20.00 Prenos iz Ljubljane — 21.00 Zvočne igre — 22.30 Prenos iz restavracije. — Zagreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane. — Berlin: 20.45 Koncert Mozart-Beethoven — 22.30 Zabavna in plesna glasba — Beromünster: 19.50 Shakespeare: Julij Cezar. — Bratislava: 20.30 Orkestralni koncert. — Brezlava: 21.00 Koncert: Mozart-Beethoven. — Brno: 20.40 Baletna glasba. — Budimpešta: 20.20 Operni orkester — 21.40 Koncert zabavne in plesne glasbe. — Hamburg: 21.00 Simfonični koncert. — Lipsko: 20.45 Andrej Hofer (zvočna drama) — 22.30 Zabavna in plesna glasba. — Luxembourg: 20.05 Orkestralni koncert — 21.25 Koncert orkestra in solistinja (avstrijska glasba). — Milan-Trst: 20.45 Opereta: Rožno mesto. — Menakovo: 19.00 Mesto tisočletih madon — 20.45 Goreči Zwoaring — 21.45 Klavirski koncert. — Paris Poste Parisien: 20.15 Pol ure na Korziki — 21.05 Zgodovina ljubezni — 22.00 Koncert orkestra. — Praga: 19.25 Smetanova kantata »Češka pesem« — 20.00 Dvojakova kantata »Dediči Bele gore«. — Rim: 20.50 Godba na pihala — 22.30 Zabavna glasba. — Strasbourg: 20.45 »Zaljubljeni vrage« (zvočna komedija) — 21.30 Schubertove skladbe. — Stuttgart: 20.45 Beethovenova IX. simfonija — 22.30 Zabavna in plesna glasba. — Varsava: 20.15 Mickiewiczov večer — 21.00 Chopinove skladbe — 21.40 Poljske pesmi — 23.05 Plesna glasba. — Dunaj: 21.20 Klavirski koncert Claudia Arzana — 22.10 Koncert dunajskih simfonikov.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA.

Začetek ob 20!

7. maja, torek: **zaprto.**
8. maja, sredo: **Bunbury.** Red Sreda.
9. maja, četrtek: **zaprto.**
10. maja, petek: **zaprto.**
11. maja, sobota: **V času obiskanja.** Premiera.
12. maja, nedelja: **V času obiskanja.** Izven.

OPERA.

Začetek ob 20.

7. maja: torek: **Baletni večer** primabalerine gđe. Mie Corak in g. Antona Vujanica iz Zagreba. Izven.
8. maja, sredo: **zaprto.**
9. maja, četrtek: **Zemruda.** Premiera. Red četrtek.
Premiera pasionske drame »V času obiskanja«, ki jo je napisal član drame g. Edvard Gregorin, bo predvidoma v soboto, dne 11. t. m. Delo obsega 8 slik in epilog. V igri je zaposlen celokupen dramski ansambl, pomnožen s statisti. Delo je zgrajeno po zgodovinskih in svetopisemskih virih ter osvetljuje čas Jezusovega delovanja s politične in socialne strani. Režiser: E. Gregorin.

Opera

Občinstvo opozarjamo na nocojšnji plesni večer zagrebške primabalerine Mie Corak in njenega partnerja Antona Vujanica. Plesalka je doma na polju bravuroznega klasičnega baleta, kakor tudi na polju modernega plesa. Ona predstavlja novi tip plesalke, ki obvlada vse vrste plesne tehnike od virtuosnega plesa na prstih in plesne akrobatike do modernega stiliziranega plesa, z nenadkriljivo dovršenostjo, preciznostjo, lahkoto, eleganco in dražestjo. G. Anton Vujanec ji je enakovreden partner. Program obsega skladbe: Chopina, Debussyja, Gounoda, Šafranek-Kovića, Grgoševića, Baranovića itd.

Krstna predstava Koczalskega opere »Zemruda« se bo vršila 9. t. m. v četrtek. Predstava je za red C. Snov »Zemruda« je zajeta iz zbirke prastarih pravljic »Tisoč in en dan«. Libreto je zelo učinkovit, prav tako tudi godba in balet. Snov obravnava priljubljeno fabulo o princu, ki pride kot berač v neznano mesto, ter si osvaja tam

Speletič Albert

sobno slikarstvo

Ljubljana Emonska 25
Telefon 31/5

„EKONOM“

R Z Z O Z V LJUBLJANI

Kolodvorska ul. 7 (v lastni hiši) - Tel. int. 25-06

DOBAVLJA:

Vse deželne pridelke, kakor pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo i. t. d.
Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješpren. kašo.
Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, seno in slamo.
Stalna zalogla vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tom. žlindre, nitrofosfata, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa i. dr.

Glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „ILOVAC“ — KARLOVAC
za vse vrste zidne in strešne opeke.

najlepše dekle. Maščevalnost kadija, ki ima vse niti intrig v rokah, se preobrne v komično osramočenost, ko ga poplaca lepa Zemruda za vse, kar je zakrivil. V glavnih partijah dame: Gjungjenac, Poličeva, Kogejeva, ter gg.: Gostič, Primožič, Franci, Petrovič, Marjan Rus, Jože Rus in Marčec, ki je prevzel vlogo barbaraja Usta Omarja mesto obolelega g. Banovca. Režiser: prof. šest. koreograf: P. Golovin, dirigent: dr. Svara.

Gospodarske vesti

— Italijanski uvozni režim podaljšan. Po informacijah ministrstva za trgovino in industrijo je Italija podaljšala svoj začasni uvozni režim do konca junija t. l. Kakor je znano, dovoljuje ta režim uvoznim državam, s katerimi ima Italija klirinške sporazume, a med te spada tudi naša kraljevina, uvoz do 100 % blaga, ki je bilo uvoženo lani ob istem času. Dovoljenja se podeljujejo italijanskim uvoznikom na podlagi uvoznih carinskih izjav. Maja in junija je mogoče uvoziti v Italijo tudi tiste količine blaga, ki so ostale aprila meseca neizkoriščene. Dalje je dovoljeno tvežkam, ki se te uvozne pravice ne poslužijo, da jo prenesejo z odstopom carinskih listov drugim prizadetim tvežkam, neglede na izvor blaga. Uvoz blaga v kvarnerski okoliš je dovoljen iz klirinških in iz neklirinških dežel na podlagi carinskih listin.

— Hranilne vloge na Češkoslovaškem naraščajo. Največja češkoslovaška hranilnica, Mestna hranilnica v Pragi, izkazuje v lanskem letu povečanje vlog za 64,5 milijonov Kč na Kč 2.860.258.733, torej blizu 5 milijard in 300 milijonov dinarjev, ki so last 418.500 vlagateljev. Pri Mestni hranilnici v Pragi-Vinohradih so narasle vloge za 20,5 milijonov Kč na Kč 948.544.000. Največja češkoslovaška banka, Živnostenska banka v Pragi, izkazuje povečanje vlog za 118 milijonov Kč ter znašajo sedaj vse vloge Kč 4.232.684.521, t. j. 7 milijard in 830 milijonov dinarjev. Njena bilančna vsota znaša pri tem nad 5 milijard češkoslovaških kron. Poštna hranilnica izkazuje prirastek vlog na knjižice za 57 milijonov Kč na 151 milijonov Kč.

— Ugodne posledice bančne reforme na Romunskem. V preteklem letu je tudi Romunija izvedla sanacijo svojih denarnih zavodov, zlasti tudi s tem, da je država sklenila prispevati letno znesek 400 milijonov lejv za pokritje izgub pri denarnih zavodih. Danes vidimo, da se je vsled tega ukrepa zaupanje vlagateljev povrnilo. Tako izkazuje Banca de Credit Roman v preteklem letu zvišanja vlog od 832 milijonov lejv na 1129 milijonov, Banca Comerciala Romana (Romunska trgovska banka) pa celo od 855 milijonov na 1304 milijonov, torej za več kakor polovico lanskega stanja.

S 3/33—92.

Oklic

V stečajni zadevi Prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju, r. z. z. o. z., je stečajni upravitelj — ker konkurzna masa ne zadošča za kritje vseh stečajnih upnikov — predložil sodišču proračun prinosov, katere bo plačati zadrudnikom v stečajno maso.

O tem se obveščajo vsi v proračunu navedeni zadrudniki, stečajni in konkurzni upniki s tem, da zamorejo proračun prinosov vpogledati in prepisati pri podpisnem sodišču ali pri stečajnem upravitelju drju. Orožnu Milanu, odvetniku v Celju. V proračunu navedeni zadrudniki zamorejo zoper proračun pri podpisnem sodišču podati v 14 dneh svoje opozoritve, o katerih se bo razpravljalo na naroku, ki bo dne 6. junija 1935 ob 9. uri pri podpisnem sodišču, soba števil. 17.

Zadrudniki se opozarjajo, da proračun prinosov ne bodo mogli izpodbijati, ako vstopa izpodbijanja najkasneje pri gori določenem naroku ne bodo uveljavili.

Pravna posledica obvestitve nastopi z nabitjem tega odloka na sodni deski.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I.,
dne 2. maja 1935.

OTROŠKE VOZIČKE

in vse druge otroške stvari dobite najceneje pri
S. REBOLJ & DRUG,
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej)

NAPISI — TABLE
TRANSPARENTI — ČRKE
PRISTOU, LJUBLJANA
TELEFON 29-08 — RESLJEVA CESTA 4

Dobrna pri Celju

je odlično zdravilišče za srčne, živčne in ženske bolezni ter za vse počitka potrebne. Od dne 15. aprila do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra dnevno pavšalno zdravljenje (avtobusna vožnja iz Celja in nazaj, stanova nje, prvovrstna hrana, kopeli, zdravnik in tak se) za skupno ceno Din 1000.—, Din 1250.— in Din 1.450.— (trije razredi) za državne nameščence itd., oziroma Din 1.300.—, Din 1.500.— in Din 1.650.— (trije razredi) za vse druge goste. — Prospekti na zahtevo!

Nemško vojno letalstvo

Nemško oboroževanje v zraku je izzvalo po vsem svetu veliko pozornost in vohuni vseh držav si prizadevajo na vso moč dobiti točne podatke o nemški letalski moči. Nemška vlada pa že sama ne štedi z izjavami o svojem oboroževanju v zraku in že to, kar ona javno priznava, zadostuje, da si lahko predstavljamo ogromno silo nemškega letalstva.

Prav odkritosrčno je govoril o nemškem letalstvu te dni pred časnikarji minister za letalstvo Göring, ki je odkrito priznal, da Nemčija vse do meseca marca letos ni imela pravega, organiziranega vojaškega letalstva, pač pa je dokončala vse priprave, da takoj lahko začne izdelovati vojna letala na debelo, kakor hitro bi bilo to potrebno. Samo na ta način je Nemčija lahko držala vse v tajnosti. Dalje je mini-

ster Göring priznal, da hoče imeti Nemčija najmanj tako močno zračno brodogojstvo kakor ga ima najbolj oborožena druga veselica, pri čemur pa se ne sme prezreti, da so nemška letala najmodernejša, kar so vsa nova.

Tudi nemška obramba proti napadom iz zraka je najmodernejša. Obrambni topovi so opremljeni iz najboljšimi instrumenti in optični aparati trdke Zeiss v Jeni omogočajo čisto natančno merjenje in določanje razdalj. Izstrelki iz nemških obrambnih topov dosegaajo neverjetne višine. Izum takozvanih »smrtnih žarkov« je sicer še fantazija, ni pa izključeno, da ne postanejo nekega dne resnica. Pilote so izvežbali tako, da so starejši pilote takoj uporabili kot voditelje in učitelje za mlajše moči in tako razpolaga danes Nemčija z nekaj tisoč piloti.

Zenske po svetu

Neki Američan, ki je mnogo potoval, je rekel, da so največje zanimivosti vsakega mesta domačinke tega ali onega mesta. Moški so namreč preveč enakomerno oblečeni in če si jih ogleduješ v Parizu ali v Rimu ali na Dunaju, vidiš povsod samo v sivkaste obleke oblečene figure, izvzemši v trgovskem delu Londona, kjer nosijo voletrgovci in bankirji še vedno črne suknje in visoke cilindre — v beli poletni obleki se v londonskem središču ne smeš pokazati, če ti je kaj za tvoje dobro ime.

Zenske pa dajejo vsakemu mestu njegov poseben znak. Palače in cerkve so si skoro po vseh mestih enake, ženske pa ne.

Parizanke n. pr. ki so večinoma bolj majhne postave in drobne, si prav rade lepšajo svoje obraze; nosijo pa rade temne obleke, ki jim dobro pristojajo. Francozinje so izvrstne gospodinje, ki hodijo same kupovat meso in kruh. Če je pa bolj premožna, pa tudi rada obiskuje modne trgovine, popoldne pa se gre sprehajati, da kritizira nove obleke svojih prijateljic. Svoj avtomobil vozi sama.

Londončanke pa niso posebno vnete za gospodinjstvo. Vse jim dostavljajo na dom njihovi dobavitelji skozi posebno »dobaviteljske« vrata; kjer teh ni, tam imajo pa vsaj zvonec na vr-

lih. Londončanke si tudi ne ščejejo v posebno čast, da bi same kuhale — rajši hodijo na sprehode, da ostanejo vitke. Pri njih prevladujejo krepko napeta sportna telesa. Lepotičijo se pa ne, ker jim to ni treba, kajti angleško podnebje samo že skrbi dovolj za ohranitev lepe in mlade kože.

Čisto drugače pa žive Španjolke, kjer velja strogo pravilo, da je žena le za dom, kjer naj gospodinji in neguje ter vzgaja otroke. Nakupovat hodijo Španjolke le redkokdaj in tudi posejanja po kavarinah ne poznajo in tudi za sport se malo zanimajo.

Kaj vse je v možganih

Možgani povprečnega človeka tehtajo 13 kilograma. V tej masi možganov pa se nahaja: Mala naštevanka. Devet vrst črk (latinica, cirilica, gotica, male in velike črke itd.). Stenografija. Opis saharške puščave. Vlada Ludvika XIV. Nemška, slovenska in srbska slovnica. Kemična formula za vodo. Pesmi, ki jih je zložil Koseski v svoji mladosti. Spomini gg. Hribarja in Sukljeta. Darwinova teorija. Deseta bitka ob Soči. Dvojno knjigovodstvo. Seznam frupcev trdke Slepac & Co. Dobro in slabe lastnosti gospoda šefa in njegove tajnice. Rojstni dnevi 17 stricev in tet. Slike iz Dubrovnika ali Splita. Pismo na gospoda doktorja zaradi cigaro zažgane preproge. Kočnik na levi strani zgoraj je treba dati plumbirati. Srečko razredne loterije je treba obnoviti. Sivo obleko je treba nesti h krojaču. Črni Idi je treba odgovoriti. Pet kvant. Lepa Rezi se pritožuje, da ni bila poklicana na telefon — ali res ne vé, da odpadata na njo komaj 2 miligrama možganov?

Tudi ptice pomagajo človeku

Velike reke na Kitajskem so prav bogate rib in od ribištva živi tam na tisoče ljudi.

Ribiči pa ne ribarijo sami, ampak imajo za ribolov izvrstne pomočnike. Ti pomočniki pa niso ljudje, ampak so tiči, ki jih prirodznanci imenujejo »kormorane«.

Kormoran ima temnozeleno perje, ki se sveti na soncu kakor kovina. Svoje temnozeleno oči upira kormoran vedno v vodo. Kakor hitro zagleda ribič ali pa kormoran sam v vodi ribo, se spusti v vodo ali sam, ali pa ga ribič sune

z veslom in prinese ribo na krov splava, ki je spleten iz bambusovih drogov. Za nagrado dobi kormoran nekaj hrane. Po jedi pa mora zopet na delo. Tako izkorišča človek nenasiťljivo kormoranovo požrešnost.

Kjerkoli je mnogo rib, bodisi ob morskih pečinah, kakor je to na Norveškem, ali pa ob rekah, katerih bregovi so obrastli z gozdovi, tam se naselijo tudi kormorani, ker se z visokih pečin ali dreves lažje spuščajo v vodo kakor pa na ravnini. Kormorani plavajo za ribami pod vodo. V Nemčiji in v naših krajih pa so kormorani precej izginili, ker delajo ribičem preveliko škodo.

Visoka zavarovalnina

Veliko francosko ladjo »Normandie«, ki bo te dni prvič odplula iz Francije v Ameriko, so zavarovali za 124 milijonov frankov. Angleške zavarovalnice so prevzele od te svote 76 milijonov, ostalo vsoto pa so prevzele domače zavarovalnice. Zavarovalnina bo izplačana za vsako nesrečo in tudi potniki bodo zavarovani za primerne vsote, če jih doleti kakšna nezgoda.

Krojač „nesmrtnih“

Člani francoske akademije morajo pri slovesnih prilikah nositi zelene frake, bogato okrašene z zlatom. Te frake izdeluje že nad 100 let neka trdka, ki ima monopol na to. Tak frak velja 6000 frankov, kar z ozirom na zlate okraske ni mnogo. Samo nedavno izvoljeni član akademije vojvoda Broglie je hotel ostati zvest svojem krojaču, toda ta frak ni bil dobro narejen. Trdka pa trpi škodo včasih tudi vsled tega, ker vdove akademikov darujejo frake svo-

jih mož novim akademikom. Tako je dobil general Weygand v dar frak, ki ga je nosil maršal Foch.

Kuhanje s solnčno toploto

V mestecu San Diego v južni Kaliforniji, kjer sije solnce vsak dan, je neki podjetnik odprl restavracijo, kjer kuhajo vse jedi s solnčno toploto. Jedi dobro zapro v pločevinaste posode, potem pa jih devajo pod nadzorstvom dveh kuharjev in inženjerja v posodo polno olja. Na to olje pripeka solnce skozi veliko zbiralno lečo, da se olje primerno segreje. Kuhanje traja sicer prav dolgo, a restavracija je vedno polna radovednežev.

Ameriški humor

»Zakaj pravi ženska, da je šla kupovat, če pa nič ni kupila?«

»Zakaj pa pravi mož, da je šel ribe lovit, če ni nič ujel?«

»Moj pokojni mož je bil umetnik,« je rekla gostilničarka, »in on je vedno rekel, da je bil umetniško najbolj navdahnjen od jedi, ki sem mu jih jaz skuhala.«

»Vaš mož je bil torej kipar,« odvrne gost, ki nikakor ni mogel prerezati močnate jedi.

»Ta porcija pečenke je pa jako majhna,« pravi gost.

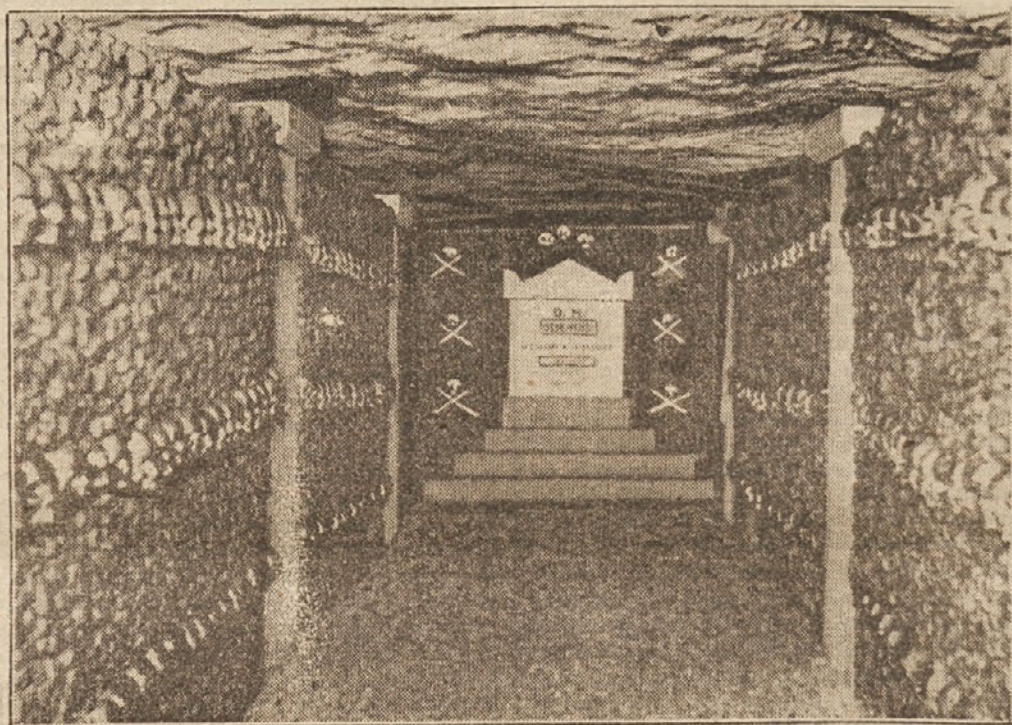
»Da, to je res,« reče natakar.

»Pa sveža ta pečenka tudi ni!«

»Potem je pa ravno prav, da je majhna.«

Novi svetovni predsednik Rdečega križa Admiral Cary T. Grayson je bil v Parizu prejšnjem stoletju lomili kamenje za zgradbo društev Rdečega križa

Pariske katakombe

Pariški mestni očetje so te dni proučili nov načrt, kako bi preuredili znamenite katakombe v sigurne zaklone proti napadom z zraka. Pariške katakombe so 50 metrov pod zemeljsko površino in so v resnici samo ogromni kamenolomi, iz katerih so v prejšnjem stoletju imili kamenje za zgradbe cerkva in samostanov. Pozneje so v te kamenolome namestili skelete z najrazličnejših zapuščenih pariških pokopališč. Ti skeleti so deloma vzdrami v stenah katakomb. V katakombah je približno 600 tisoč človeških okostij.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Dosedanja vsebina: Po nasvetu Bernarda Astenburga pobegne major Letz iz Prage na Dunaj. Med tem izve Bernard nekaj njegovih podlosti iz za vojne. Tudi njemu samemu se drami vest radi zločina, ki ga je zakrivil v dobri veri, a je bil vendar strahoten zločin. Letz doživi na Dunaju silno razočaranje in ponižanje. Kot nočni vratar v slabem baru se mora pokoravati brutalnemu poslovdnji in opravljati najnižja dela, pomoči pa ni od nikoder. Kaj sedaj?

Doslej jo je dajal. Sedaj naj jo sprejema sam. Med tema póloma je neizmerna razdalja. To je bil nov presenetljiv rob, ob katerega se je zadel pri svojem padcu. Rdečica ga je obllila od jeze in ponižanja. Majole pijanec in se drzveno dati napitnino njemu, majorju cesarske in kraljevske armade, imejitelju petih redov, med katerimi so bili trije vojni. Videč, da se vratar obotavlja sprejeti denar, mu ga je gost stisnil v roko. Letz je nekaj časa zijal na denar, učinkovalo je to kakor hromost. Potem je stekel pred bar. Tisti pijanec je stal na hodniku, se zibal kakor zastavica in čakal, da pride voz. Letz mu je stisnil pet-kronski bankovec v roko.

»Kaj je?« je vprašal gost in ga pijano gledal. »Sem izgubil? Kar pusti si!«

»Ne,« se je odrezal Letz. »Podarili ste mi ga. Najbrže ste mi hoteli dati napitnino, toda jaz je ne sprejemem.« Pijanec ga je pogledal, kakor da bi govoril z njim bogvekd, deklé se je servilno smejala.

18

»Sem bivši major!« je obupno dostavil Letz. »Pri-
znajte, da ne morem sprejeti napitnine.«

V tem je pritekel poslovdnja. Že dvakrat je videl Letza, da nalašč stopa na preprogo, in čakal je samo na ugodno priložnost, da bi ga »posadil.« Sedaj je prišla. Ko je užaljenega gosta pomiril in ga porinil v avtomobil, je prijel Letza za ramo in ga s silo spravil v njegovo špižo. Potem mu je rekel: »To je bilo zadnje, kar si napravil. Štor, ki ne zna niti sprejema napitnine, ni za vratarja. Poberi se!«

Letz bi bil z veseljem poslušal, ne glede na to, da ni vedel, kam naj se zateče. Toda ko je lastnik podjetja čul razgovor, je poklical poslovdnjo k sebi in mu rekel: »To ni tako lahko, kakor si mislite. Ta mož mi je dolžan lepo vsoto denarja. Razen tega je major nekdanje armade. Bodite še nekaj časa potrpežljivi z njim!«

4.

Navzlic temu je bil Letz neprestano z duhom na begu. Če se ne bi bodočnosti režala pred njim kakor divji demen gozd v ujednost, bi bil gotovo zbežal že drugi dan. Toda zgodilo se je, da je ostal v tej špekulki celih deset dni. To je bil višek njegove potrpežljivosti, zakaj poslovdnja ni prenehal z njim grdo ravnanje in ga je neprestano poniževal. Najhujše je menda bilo, ko je prelomil zaupno obljubo in razglasil med gosti, da ima za nočnega vratarja c. in kr. majorja. Takrat se niso prodajale ruske kneginje v bifejih oranžade kakor navadne prodajalke, in major kot nočni vratar je bil gotovo velika senzacija. Letz je bil aperiťit, ki so si ga privoščili gostje takoj pri prihodu. Gredoč mimo uničenega moža, ki je moral navzlic vsemu svojemu lopovstvu v preteklosti vzbujati sočutja, so po vojaško prilagali prste k klobuku in pravili: »Dober večer, gospod major!« ali »Pokorno se javljam v sobo, gospod major!« Neki

Göstling, potnik za pisalne stroje, je vselej sedel k njemu in mu razlagal, da je bila avstrijska armada dobra do poročnika, kar pa je bilo višje, je zakrivilo poraz. Ali pa je nesramno oponašal poslanca grofa Šternberga in začel: »Takrat, ko ste za Avstrijo prelivali kri svojih hemeroidov, sem jaz krvavel na Soči iz treh bojnih ran...« Proti jutru, ko je bila kupčija že končana, so dame pred njim mirno preoblačile prepotene kombineže, kakor da Letz sploh ni mož. Vedenje, ko je čakal na denar iz Prage, je bilo podobno besnosti potuhnjenega psa, ki se pripravlja, da bi ugriznil. V njegovih mislih je bil prihod tega denarja znamenje za preslavno in komplicirano maščevanje nad vsemi. Ne le nad temi ljudmi, ampak tudi nad Astenburgom. Pričakoval je ta denar trdovratno in v trdni veri. Ni pa se seveda ponižal, da bi še enkrat brzojavil, ker ni bilo dvoma, da denar vendar prispe. Astenburg se je bržčas obotavljal, odložil je brzojavko in pozabil, toda nekega dne se spomni na svojo dolžnost in pošlje denar.

Toda denarja ni bilo in dogodki naj bi dosegli vrhunec brez njega. To se je zgodilo desetega dne. Višek in peripetija. Naravno — cherchez la femme!

Torej desetega dne — ob štirih zjutraj — ni mogla neka dama, ki je sedela s kavalirjem na robu jarina z zlatimi ribami — ki jim je bila podobna po lenem življenju in polnem životu — premagati slabosti po obilnem pitju in je onesnažila rdečo preprogo. Poslovdnja bi bil lahko poklical kako dekle iz kuhinje, toda pomislil je takoj, da bi to bilo kakor nalašč za gospoda majorja. »Jošef!« je zaklical »poj-dite sem, tu je delo za vas.«

Naročajte „Glas naroda“!